

NÁRODNÍ GALERIE
PRAHA

MNOGA PRAHA

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2023

Petr Brandl, *Vlastní podobizna zvaná Lobkovická*, foto David Stecker

NÁRODNÍ GALERIE
PRAHA

VÝROČNÍ ZPRÁVA
2023

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍ ŘEDITELKY

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

pečujeme o jedinečné kulturní dědictví – nejvýznamnější sbírku výtvarného umění v České republice a významné historické památky, v nichž je tato sbírka umístěna. Toto dědictví nás zavazuje, přijímáme jej s respektem a zodpovědností. Naší prací se každý rok snažíme odpovědět na otázku, jak co nejvíce zpřístupnit všechny naše budovy, spravovat národní dědictví, připravit atraktivní a smysluplné výstavy, doprovodné vzdělávací programy, edukovat, věnovat se publikační a vědecké činnosti, investovat do zásadních projektů, motivovat zaměstnance i další spolupracovníky a při tom všem postupovat se zodpovědností „řádného hospodáře“, jenž má však rozpočet omezenější, než by rád.

Jak jsme na tuto komplikovanou otázku odpověděli v roce 2023, to si můžete přečíst v letošní výroční zprávě. Na úvod bych ráda obrátila vaši pozornost k několika našim zásadním počínům uplynulého období.

V roce 2023 jsme otevřeli osm výstav a sbírkových expozic, nyní se už ale můžeme dotknout jen některých z nich. Výstavy přinesly jedinečný umělecký zážitek stovkám tisíc návštěvníků, díla se pak zase vrátila na svá původní místa a prostor zaplnili jiní autoři. Pomíjivost má v lidském životě stále místo a i naše práce vznikne, funguje v prostoru a zase mizí. Věříme ale, že i tak něco – možná nehmateriálního a většího než my sami – zůstává. Zážitek, znalost, emoce, změna úhlu pohledu, obohacení.

Prezentovali jsme naši zemi na 18. bienále architektury v Benátkách. Uspořádali konferenci Spojené nádoby: Umění a kulturní politika 90. let v České a Slovenské republice. Ve Veletržním paláci jsme hostili Designblok, Společnost Jindřicha Chalupického, Pražské Quadriennale a Fotograf Festival. V roce 2024 obrátíme naši pozornost na budování vztahů s institucemi a dalšími stakeholdery na domácí půdě.

Výstavu *Petr Brandl: Příběh bohéma* navštívilo sedmdesát pět tisíc lidí a získala ocenění Gloria musaealis jako nejlepší muzejní výstava roku 2023 od Asociace muzeí a galerií, Ministerstva kultury a českého výboru ICOM, kteří jsou vyhlašovatelé této ceny.

Zprvu jsme zaznamenali jistou rezervovanost části odborné obce vůči výstavám českých umělců. Ukázalo se však, že to byl dobrý krok, moc nás to těší a jsme hrdí na úspěch našich kolegů a kolegyň, kteří je připravovali. Kromě Brandla se vydařila i výstava *Akvarel mezi Prahou a Vídní*, přehlídka věnovaná dílu Josefa Mánesa a 100 letům tzv. francouzské sbírky. Ve Veletržním paláci jsme otevřeli sbírkovou expozici poválečného umění 1939–2021: *Konec černobílé doby*.

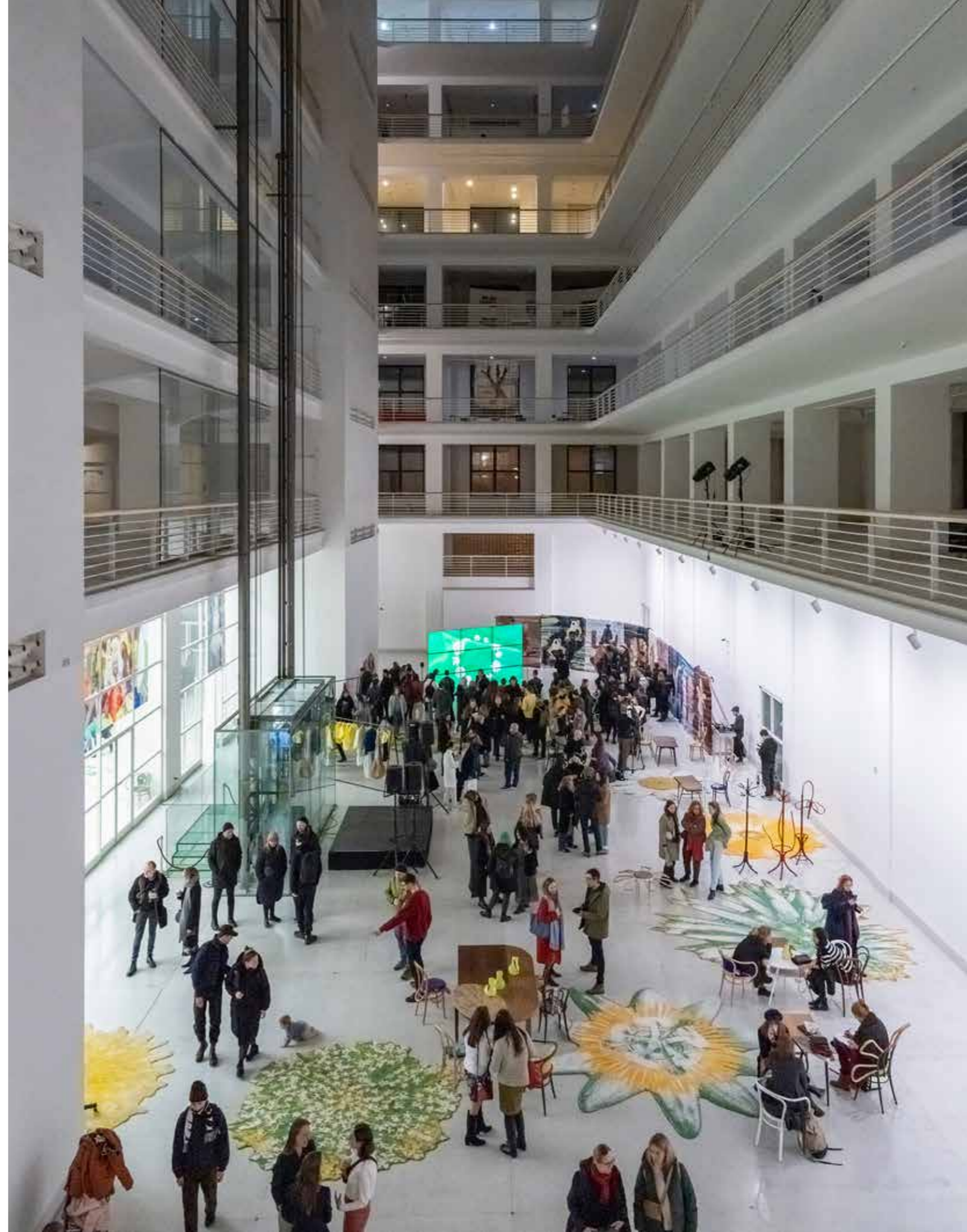
Celkem naše stálé sbírkové expozice a výstavy navštívilo v roce 2023 více než 430 000 lidí. Je to o patnáct procent více než v roce předchozím. Máme také již téměř pět tisíc členů našeho Klubu přátel. Za poslední rok v něm přibyla tisícovka nových členů, toho si moc vážíme. Radost nám dělá i fakt, že naše vzdělávací a veřejné programy navštívilo vloni skoro 46 000 dětí a dospělých.

Za významné považuji také jmenování Vědecké rady NGP. Je naším poradním a konzultačním orgánem pro otázky týkající se oblasti vědy a výzkumu. Tvoří ji uznávaní odborníci z prestižních světových institucí i z České republiky. A já jsem kolegyním a kolegům, kteří v naší Vědecké radě zasedají, vděčná za rady, zpětnou vazbu a inspiraci.

Naší misí je inspirovat veřejnost a být místem svobodného dialogu, kde je vizuální umění prezentováno jak v souvislostech dnešní doby, tak se znalostí tradic. Věřím, že z výše uvedeného i z celé výroční zprávy vyplývá, že usilujeme také o to, aby se umění stalo plně přístupným, srozumitelným a podnětným. A tímto směrem budeme naše síly upínat i dál.

Alicja Knast, generální ředitelka Národní galerie Praha

OBSAH

Úvodní slovo generální ředitelky	6
Významné projekty	12
Návštěvnost	24
Organizační struktura	27
Činnost sbírek: péče o sbírky, dokumentace, inventarizace, zapůjčování děl	30
Činnost sbírek: vědecká a publikační činnost	56
Akvizice, dokumentace, digitalizace a ochrana sbírkového fondu	66
Věda a výzkum	76
Vzdělávání a veřejné programy	86
Další aktivity NGP a spolupráce	98
Metodické centrum pro muzea výtvarného umění	103
Hospodaření instituce	104
Podpora instituce, poděkování podporovatelům a partnerům	112
Vědecká rada Národní galerie Praha, 2023	117

VÝZNAMNÉ PROJEKTY, NÁVŠTĚVNOST A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

VÝZNAMNÉ PROJEKTY (řazeno chronologicky)

Josef Mánes: Člověk – umělec – legenda

31/3 – 16/7 2023, Valdštejnská jízdárna

kurátorky: Markéta Dlábková (SGK), Veronika Hulíková (SMU)

Výstava představila stěžejní okruhy Mánesovy tvorby od historické malby, krajiny, portrétů, ilustrací až po návrhy užitého umění a doplnila je o srovnávací materiál, postihující jak práce jeho českých současníků, tak zahraničních umělců, kteří české prostředí ovlivňovali. Celkový obraz dotvářely ukázky z Mánesovy korespondence, dobové texty a fotografie a v neposlední řadě i informace o nových objevech učiněných v rámci restaurátorského průzkumu Mánesových děl. Cílem bylo mimo jiné nahlédnout pod vrstvu po desetiletí tradovaných stereotypů, které se s Mánesovým dílem pojí. Autorky zasadily jeho rozsáhlé a různorodé dílo do kontextu českého i středoevropského umění a věnovaly se i jeho uměleckému odkazu a reflexi jeho tvorby v době po jeho smrti.

1939–2021: Konec černobílé doby

otevřeno od května 2023, Veletržní palác

kurátorský tým: Michal Novotný (SMU), Eva Skopalová (SU45), Adéla Janíčková (SMU)

Dlouho očekávaná sbírková expozice doplnila již dříve otevřené expozice ve Veletržním paláci. Kurátorský tým pod vedením ředitele *Sbírky umění po roce 1945* Michala Novotného si jako cíl stanovil ukázat, že v umění existovalo paralelně více různých pojetí kvality. Základní polarity soudobého umění – oficiální a neoficiální, abstraktní a figurativní, formální a sociálně angažované – vzájemně podmiňovaly svoji existenci, zároveň však téměř nikdy neexistovaly jako černá a bílá maxima. V chronologickém členění může návštěvník sledovat, jak rychle se představa umělecké kvality v tomto čase proměňovala, a to i u jednotlivých umělců. Expozice prezentuje umění jako svědectví doby: výsledek nejen čistě autorských, ale i společenských, politických a ekonomických sil. Tvoří ji více než 300 děl výhradně ze sbírek NGP. Není založena na hierarchickém výběru nejlepšího, ale na snaze pochopit motivy, jaké umění tehdy vznikalo a proč. Doplní jí příklady výstav a příběhy akvizic.

18. bienále architektury v Benátkách

20/5 – 26/11 2023, Benátky, Itálie

autoři výstavy: Eliška Havla Pomyjová, David Neuhäusl a Jan Netušil

komisařka výstavy: Helena Huber-Doudová, kurátorka Sbírký architektury v NGP

Pro českou prezentaci na 18. výstavě architektury La Biennale di Venezia 2023 představila NGP projekt *The Office for a Non-Precarious Future* (Kancelář ne-prekarizované budoucnosti). Výstava poukazovala na aktuální palčivé problémy architektonické profese, které jsou mladí architekti a architektky nuceni řešit. Výchozí otázkou bylo, jak mohou architekti a architektky navrhovat lepší svět, pokud sami pracují v toxickém pracovním systému. Komisařkou výstavy byla Helena Huber-Doudová, kurátorka Sbírký architektury v NGP, autory Eliška Havla Pomyjová, David Neuhäusl a Jan Netušil.

Česká republika se vzhledem k rekonstrukci Českého a Slovenského pavilonu v Giardini della Biennale na 18. bienále architektury výjimečně prezentovala v prostorách Arsenale. NGP spolu s Ministerstvem kultury ČR zde díky Národnímu plánu obnovy (NPO) našly pro rok 2023 vhodnou alternativní výstavní lokaci. Historická budova Českého a Slovenského pavilonu přitom sloužila jako digitální hub, který doplnil hlavní prezentaci.

Pohled do výstavy *Josef Mánes: Člověk – umělec – legenda*
ve Valdštejnské jízdárně, foto: Adéla Kremplová

s. 14 Pohled do výstavy *Konec černobílé doby*, 2022, foto Adéla Kremplová

s. 16 Bienále architektury v Benátkách, foto Morgane Renau

How might we as architects
participate in creating
Sustainable U.S.

Precarious conditions	Third employment	Urban inclusion	Public networks
Equal opportunities	Disseminated professionals	Formal practices	Networks

Take away

Residency

The Office for
a Non-Precarious Future
Residency programme

VÝZNAMNÉ PROJEKTY

1923–2023: Sté výročí státního nákupu francouzského umění

17/10 – 17/12 2023, Veletržní palác, respirium 3. patro

kurátorky: Anna Pravdová, Ruth Peterová

V roce 2023 si NGP připomněla 100. výročí velkorysého nákupu francouzského umění, který československý stát uskutečnil pod záštitou prezidenta republiky T. G. Masaryka. Nákup byl výsledkem dlouhodobého zájmu české kulturní scény o francouzské umění a zároveň měl na úrovni oficiální kulturně-politické diplomacie demonstrovat sympatie mezi mladým středoevropským státem a Francií. Státní umělecké sbírky tak získaly několik desítek obrazů, plastik, kreseb a grafik od autorů jako Georges Braque, Paul Cézanne, Camille Corot, Gustave Courbet, Honoré Daumier, Eugène Delacroix, André Derain, Charlese Despiau, Paul Gauguin, Vincent Van Gogh, Henri Matisse, Claude Monet, Pablo Picasso, Camille Pissarro, Auguste Renoir, Henri Rousseau, Georges Seurat a dalších, jejichž práce jsou dnes k vidění ve stálých sbírkových expozicích *1796–1918 Umění dlouhého století a 1918–1938 První republika* ve Veletržním paláci.

U příležitosti výročí připravila NGP ve spolupráci s Českou televizí dokumentární film *Nákup století – 1923: Zrod francouzské sbírky* a uspořádala řadu aktivit pro širokou veřejnost. Ve dnech 2.–3. listopadu 2023 se v klášteře sv. Anežky České uskutečnila k tomuto tématu odborná konference a ke dvaceti dílům od zmíněných autorů vystavených v expozicích vznikl audioprůvodce v české, anglické a francouzské mutaci.

Petr Brandl: Příběh bohéma

20/10 2023 – 11/2 2024, Valdštejnská jízdárna

kurátorka: Andrea Steckerová

Největším výstavním počinem NGP v roce 2023 byla výstava *Petr Brandl: Příběh bohéma*. Výstavu koncipovanou jako vyprávění dvou paralelních příběhů – děl malíře a jeho života – kurátorsky připravila Andrea Steckerová. Umělcův život, k němuž máme četné archivní doklady, je i pro dnešního diváka pozoruhodný svou „bohémstostí“ a revoltou, lze v něm ovšem najít i zajímavé souvislosti s problémy dnešní doby. Brandl byl celoživotním dlužníkem; zhlédl se v životním stylu šlechty a luxusu, který si chtěl také dopřát, dluhy ho však několikrát dostaly do vězení a nevyhnul se ani soudním sporům o výživné s manželkou Helenou. Problémy měl i s objednavateli děl, často totiž nedodržel smluvní podmínky. To však nic nemění na skutečnosti, že zřejmě i díky svému osobitému malířskému rukopisu, u něhož můžeme vyzorovat paralely s Rembrandtovou malbou, byl nejlépe placeným umělcem své doby. Rentgenové snímky a makrofotografie Brandlových děl, které výstavu doplnily, daly návštěvníkovi nahlédnout až do útrob jeho malby. Unikátní architektonické řešení vytvořilo ve Valdštejnské jízdárně silnou a sugestivní atmosféru, kterou ocenilo více než 75 tisíc návštěvníků. Výstava získala na jaře 2024 ocenění Gloria musealis od Asociace muzeí a galerií jako nejlepší muzejní výstava roku 2023.

Akvarel mezi Prahou a Vídní

22/9 2023 – 7/1 2024, Veletržní palác

autor výstavy: Petr Šámal, Ústav pro dějiny umění FF UK

kurátorka výstavy: Petra Kolářová (SGK)

Výstava představila akvarel mimo tradiční obory (veduta, krajina, portrét, interiérové vyobrazení) a zaměřila se i na další důležitá témata, jako je akvarel v rukou malířek a akvarelová skica. Neomezila se jen na období biedermeieru, které bylo s akvarelem nejčastěji spojováno, ale sledovala i význam a využití akvarelu až do přelomu 19. a 20. století. Ukázala ho také jako techniku pohyblivou mezi médii: sledovala jeho vztah ke grafice, malířství, architektuře a fotografii.

Konference Spojené nádoby: Umění a kulturní politika 90. let v České a Slovenské republice

21–22/11 2023, Veletržní palác

Dvoudenní konferenci s přizvanými odborníky uspořádala Sbirka umění po roce 1945 (SU45) ve spolupráci se Slovenským institutem v Praze u příležitosti 30. výročí vzniku obou samostatných států. Konference z rozličných perspektiv nahlédla na vývoj umění, institucí a kulturní politiky v dané době a současně sledovala paralely, průniky i rozdíly v dění na obou uměleckých scénách. Konferenci organizovali kurátoři Sbirky umění pro roce 1945 Radoslav Ištók a Eva Skopalová.

Pohled do výstavy *Petr Brandl: Příběh bohéma*, 2023, foto Adéla Kremplová

s. 20 Pohled do výstavy *Akvarel mezi Prahou a Vídní*, Veletržní palác, foto Adéla Kremplová

s. 22 performance Maja Štefančíková: *Echo tečka*, 2023, v rámci konference a performance *Spojené nádoby*, 2023, foto Petr Polak

Small informational text block located below the second illustration.

NÁVŠTĚVNOST

Návštěvnost NGP v roce 2023

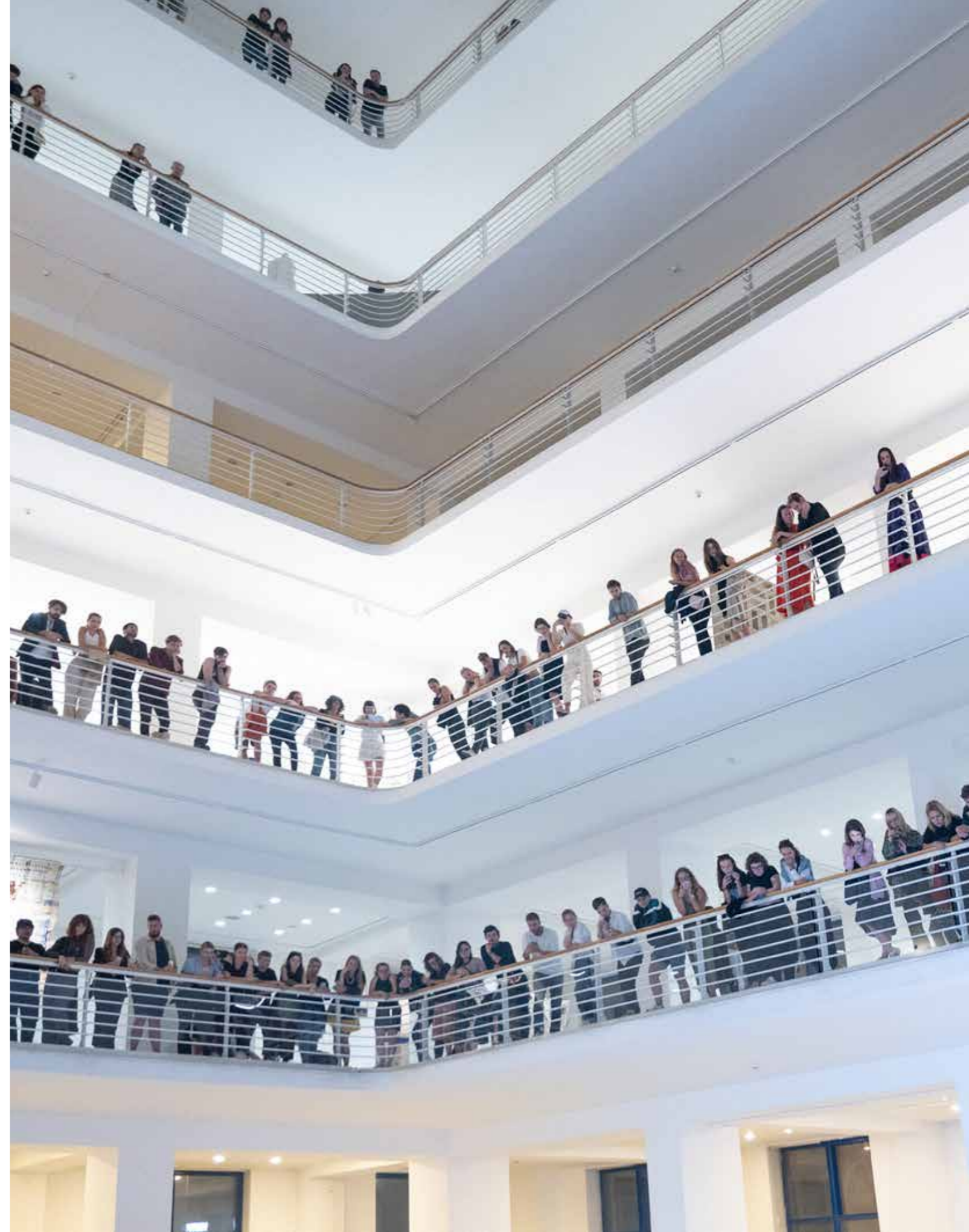
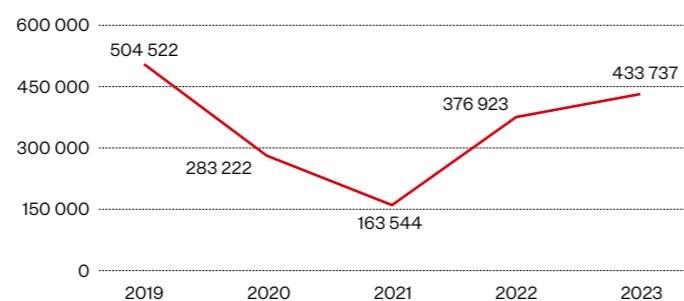
	návštěvnost	sbírkové expozice	krátkodobé výstavy	pozn.
Veletržní palác	204 014	177 800	26 214	vč. kombinací se sbírkovou expozicí
Šternberský palác	16 426	16 426	0	vč. kombinací se sbírkovou expozicí
Schwarzenberský palác	43 345	42 755	590	
Salmovský palác	5 522	0	5 522	
Anežský klášter	33 258	33 258	0	
Anežský klášter – Architektura, Zahrady	64 040	64 040		
Palác Kinských	0	0	0	
Valdštejnská jízdárna	67 132	0	67 132	
Kurzy Základy dějin umění	12	0	0	
	433 737			
Dárkové poukazy a členské karty Klubu přátel NGP (prodej pokladny)	4 883			
Dárkové poukazy a členské karty Klubu přátel NGP (prodej online)	1 915	0	0	
celkem	440 535	334 279	+ 99 458	= 433 737

Nejnavštěvovanější výstavy roku 2023

	návštěvnost
Petr Brandl: Příběh bohéma	37 337
Josef Mánes: Člověk – umělec – legenda	29 795*
Akvarel mezi Prahou a Vídní	18 993

* Jde o počet návštěvníků pouze v roce 2023, celkový počet návštěvníků výstavy až do konce února 2024 byl 75 000.

Návštěvnost, počet osob v období 2019–2023

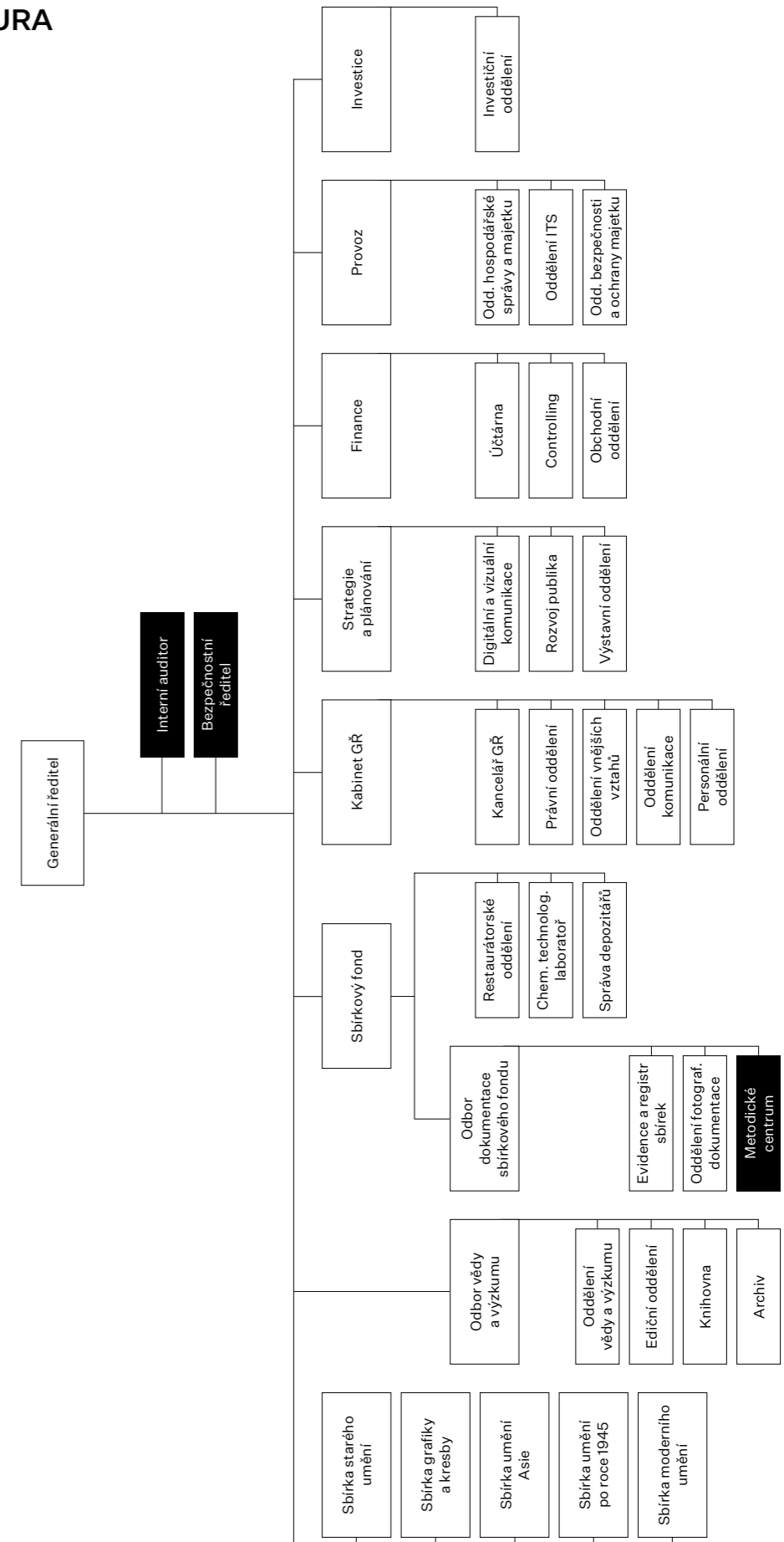

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Organizační struktura platná od 15. 8. 2023

■ Samostatný útvar

ČINNOST SBÍREK

Péče o sbírky, dokumentace, inventarizace, zapůjčování děl

Sbírka starého umění (SSU)

SSU pokračovala ve spolupráci s Odborem dokumentace sbírkového fondu a Odborem vědy a výzkumu v digitalizaci přibližně 300 děl. Jednalo se o díla pocházející z fondů nizozemského a vlámského malířství 17.–18. století, italského malířství 14.–15. století, německého malířství 17.–18. století, rakouského a anglického malířství 17.–18. století, francouzského a španělského malířství 17.–18. století, ikon a italského malířství 16.–18. století, bohemikálního sochařství a malířství 14.–16. století (doplňky) a z fondu odlišných bohemikálních děl 14.–16. století (1. část). V rámci inventarizace pak SSU pokračovala v řádné revizi sbírkového fondu SSU a zkontrolovala cca 240 děl.

Výstavy

Petr Brandl: Příběh bohéma

20/10 2023 – 11/2 2024, Valdštejnská jízdárna

kurátorka: Andrea Steckerová

Sochy z hlíny. Terakoty italských mistrů 15. až 19. století ze sbírek Národní galerie v Praze – výstup z projektu „NAKI II“

8/11 2022 – 26/3 2023, Šternberský palác

kurátorka: Olga Kotková

V hloubce a po povrchu – výstup z projektu „NAKI II“

6/12 2022 – 23/4 2023, klášter sv. Anežky České

kurátorka: Štěpánka Chlumská

Zápůjčky tuzemským institucím

Západočeská galerie v Plzni

(Čechy, kolem 1450, *Assumpta* z Bílé Hory)

Národní muzeum, Praha

(Dílňa Miseroniů, *Znak Škrétů Šotnovských ze Závořic*; Václav Vavřinec Reiner, *Ničení škodlivých a nebeské schraňování dobrých knih*; Václav Vavřinec Reiner, *Bitva s Turky*; Karel Škréta, *František Antonín Berka z Dubé a Marie Ludovica de Montecuccoli jako Paris a Helena*; František Karel Palko, *Mrtvé tělo sv. Jana Nepomuckého*)

Uměleckoprůmyslové museum v Praze

(Bartolomeo Bettera, *Zátiší s hudebními nástroji*)

Zápůjčky zahraničním institucím

The Barber Institute of Fine Arts, Birmingham

(Pieter Brueghel ml., *Dva sedláci vázající větve*)

Szépművészeti Múzeum, Budapešť

(Doménikos Theotokópulos, zvaný El Greco, *Modlící se Kristus*)

Wallraf-Richartz Museum, Kolín nad Rýnem

(Vincenc Selaert, *Zuzana a starci*)

Gemäldegalerie Berlin

(Hugo van der Goes – následovník, *David a Abigail*)

The Snijders & Rockox House, Centrum Rubenianum, Antverpy

(Peter Paul Rubens, *Vyhánění z ráje*)

Haus der Bayerischen Geschichte, Řezno

(Dílňa Miseroniů, *Znak Škrétů Šotnovských ze Závořic*; Václav Vavřinec Reiner, *Ničení škodlivých a nebeské schraňování dobrých knih*; Václav Vavřinec Reiner, *Bitva s Turky*; Karel Škréta, *František Antonín Berka z Dubé a Marie Ludovica de Montecuccoli jako Paris a Helena*; František Karel Palko, *Mrtvé tělo sv. Jana Nepomuckého*)

Bucerius Kunst Forum Hamburg

(Tiberio Tinelli, *Podobizna Karla Škréty*)

Zamek Królewski na Wawelu – Państwowe Zbiory Sztuki, Krakov

(Hans Dürer, *Kající se sv. Jeroným v krajině*)

Het Noordbrabants Museum, s-Hertogenbosch

(Pieter II. Brueghel, *Klanění tří králů*)

The National Gallery, Londýn

(Frans Hals, *Podobizna Jaspera Schadeho*)

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen

(Frans Floris de Vriend, *Studie hlavy mladé ženy v bílém*; Peter Paul Rubens, *Studie hlavy muže v profilu*)

Staatliche Kunstsammlungen Dresden

(Praha, kolem 1395, *Rám Madony svatovítské*)

Städelsches Kunstinstitut und Städtische Galerie,

Frankfurt nad Mohanem

(Francesco Melzi, *Svatá rodina*)

Palazzo Santacroce, Řím

(Simon Vouet, *Sebevražda Lukrécie*)

ČINNOST SBÍREK

Sbírka grafiky a kresby (SGK)

Mezi základní úkoly SGK, spravující nejpočetnější sbírkový fond NGP (který čítá kolem čtyř set tisíc grafik, kreseb a rukopisů), náleží jeho odborné zpracovávání, dokumentace a prezentace, a to například prostřednictvím výstavních projektů a vědeckých publikací v rámci i vně instituce. Souběžně s prezentací fondů probíhaly i práce na digitalizaci (zejména editaci databáze) a odborné konzultace pro veřejnost i badatele z ČR i zahraničí. Inventarizace SGK probíhala dle plánu – zinventarizováno bylo 23 291 položek.

V rámci NGP se sbírka podílela na společných projektech a realizovala dvě výstavy a dvanáct grafických kabinetů. V nově otevřené expozici *1939–2021: Konec černobílé doby* byly obměněny práce na papíře.

S Musée du Louvre pokračovala spolupráce na projektu manýrystické grafiky z fondů obou institucí. Výstupem je výstava s obsahovým vědeckým katalogem *Od Michelangela po Callota. Umění grafiky manýrismu*.

Výstavy

Josef Mánes: Člověk – umělec – legenda

31/3 – 16/7 2023, Valdštejnská jízdárna, spolupráce se SMU

kurátorka a spoluautorka za SGK: Markéta Dlábková

Akvarel mezi Prahou a Vídní

22/9 2023 – 7/1 2024, Veletržní palác

autor výstavy: Petr Šámal, Ústav pro dějiny umění FF UK

kurátorka výstavy: Petra Kolářová

Grafické kabinet

Fenomén jeskyně v kresbě a grafice kolem roku 1800

24/1 – 23/4 2023, Veletržní palác

kurátor: Petr Šámal

Emil Orlik: Portréty ze světa divadla a hudby

25/4 – 30/7 2023, Veletržní palác

kurátorka: Petra Kolářová

Mezi Paříží a Prahou – kresby „českých Pařížanů“ I.

25/4 – 30/7 2023, Veletržní palác

kurátorka: Markéta Dlábková

Příprava na Vraždu v domě. Kresebné studie Jakuba Schikanedera

1/8 – 5/11 2023, Veletržní palác

kurátorka: Petra Kolářová

Mezi Paříží a Prahou – kresby „českých Pařížanů“ II.

1/8 – 5/11 2023, Veletržní palác

kurátorka: Markéta Dlábková

Josef Matěj Navrátil: Krajinářské kresby

6/11 2023 – 11/2 2024, Veletržní palác

kurátorka: Markéta Dlábková

Od vzletu k pádu. Taneční a pohybové studie Jana Štursy

6/11 2023 – 11/2 2024, Veletržní palác

kurátorka: Petra Kolářová

Saul Steinberg: Mezi linií a textem

25/5 – 17/9 2023, Veletržní palác

kurátorka: Adriana Šmejkalová

odborná spolupráce a koordinace: Anna Strnadlová

Pravoslav Sovák: Hlasitost ticha

22/9 2023 – 7/1 2024, Veletržní palác

kurátorka: Anna Strnadlová

Velcí malí mistři: Aldegrever, Beham, Pencz a Solis

4/4 – 9/7 2023, Schwarzenberský palác

kurátorky: Alena Volrábová, Lenka Babická

Et in Arcadia ego: Odcházení z tohoto světa v dílech (nejen) slavných umělců

18/7 – 29/10 2023, Schwarzenberský palác

kurátor: Dalibor Lešovský

Karel Škréta (1610–1674): Tvorba pro grafiku

7/11 2023 – 4/2 2024, Schwarzenberský palác

kurátorka: Petra Zelenková

Small white informational card.

Small white informational card.

Small white informational card.

Small white informational card.

Small white informational card.

ČINNOST SBÍREK

Sbírka grafiky a kresby (SGK)

Zápůjčky

V roce 2023 zapůjčila SGK na tuzemské i zahraniční projekty celkem 167 děl. 166 děl putovalo na celkem šestnáct výstavních projektů v České republice, jedno dílo na zahraniční výstavu v Řezně (Regensburgu).

Zápůjčky zahraničním institucím

Haus der Bayerischen Geschichte, Regensburg

(Antonín Birkhardt podle Kristiána Luny, *Pohled na areál poutního kostela Panny Marie Vítězné na Bílé hoře*, po 1723, výstava Baroko v Bavorsku a v Čechách.)

Zápůjčky tuzemským institucím

Západočeská galerie v Plzni:

„... a viděl jsem nové nebe a novou zemi...“ Apokalypsa a umění v českých zemích, 41 děl

Linky komiksu, 18 děl

Epocha salonů. České salonní umění a mezinárodní výtvarná scéna (1870–1914), 6 děl

Umění předlouhého století a paměť lidské chůze, 6 děl

Galerie Středočeského kraje v Kutné Hoře:

Cesta předurčena osudem – Květa a Jitka Válovy, 6 děl

František Kupka – Knihomol, 10 děl

Stanislav Podhrázký a přátelé, 4 díla

Galerie hlavního města Prahy:

Pražská Pallas a Moravská Hellas 1902: Auguste Rodin v Praze a na Moravě, 3 díla

Jitka Svobodová: Za hranou viděného, 3 díla

Meštrović (1883–1962), 2 díla

Dům umění města Brna:

Eva Kmentová, 8 děl

Muzeum umění Olomouc:

Magie kresby. Italská kresba vrcholné renesance a manýrismu v českých a moravských veřejných sbírkách, 21 děl

Polabské muzeum v Poděbradech:

Ludvík Kuba 160 let aneb Neseď na dvou židličkách, 12 děl

Galerie výtvarného umění v Ostravě:

Antonín Tomalík mezi svými, 1 dílo

Galerie moderního umění v Hradci Králové:

Naťuknout špičku vejce: Kolumbus jindy a dnes, 22 děl

Galerie Klatovy/Klenová v Klatovech:

Rytmus, 3 díla

Zápůjčky děl v rámci NGP

V kroužcích dýmu (výstava začala již v roce 2022)

Celkem bylo vystaveno, 15 kreseb, 27 grafických listů, 1 kresebné album, 1 grafické album

1918–1938: První republika (konec obměn k datu 16. 1. 2023)

Pablo Picasso, *Zátiší s lahví, sklenicí a hrací kartou* (1914, tužka, koláž, papír)

1939–2021: Konec černobílé doby

Emil Filla, *Ej keď som išiel na zboj*

(1951, štětec, tuš, akvarel, plátno)

Antonín Pelc, *Malíř Čchi-paj-š*

(1955, štětec, tuš, papír)

Naděžda Plíšková, *Návrh na pomník Karla Nepraše* (1978, suchá jehla, papír)

Naděžda Plíšková, *Milostný dopis z cyklu Erotiáda*

(1973, suchá jehla, papír)

Vladimír Boudník, *Totemy II*

(1964, kombinovaná technika, papír)

Naděžda Plíšková, *Mona Lisa*

(1968, suchá jehla, papír)

Naděžda Plíšková, „*Ecce homo*“

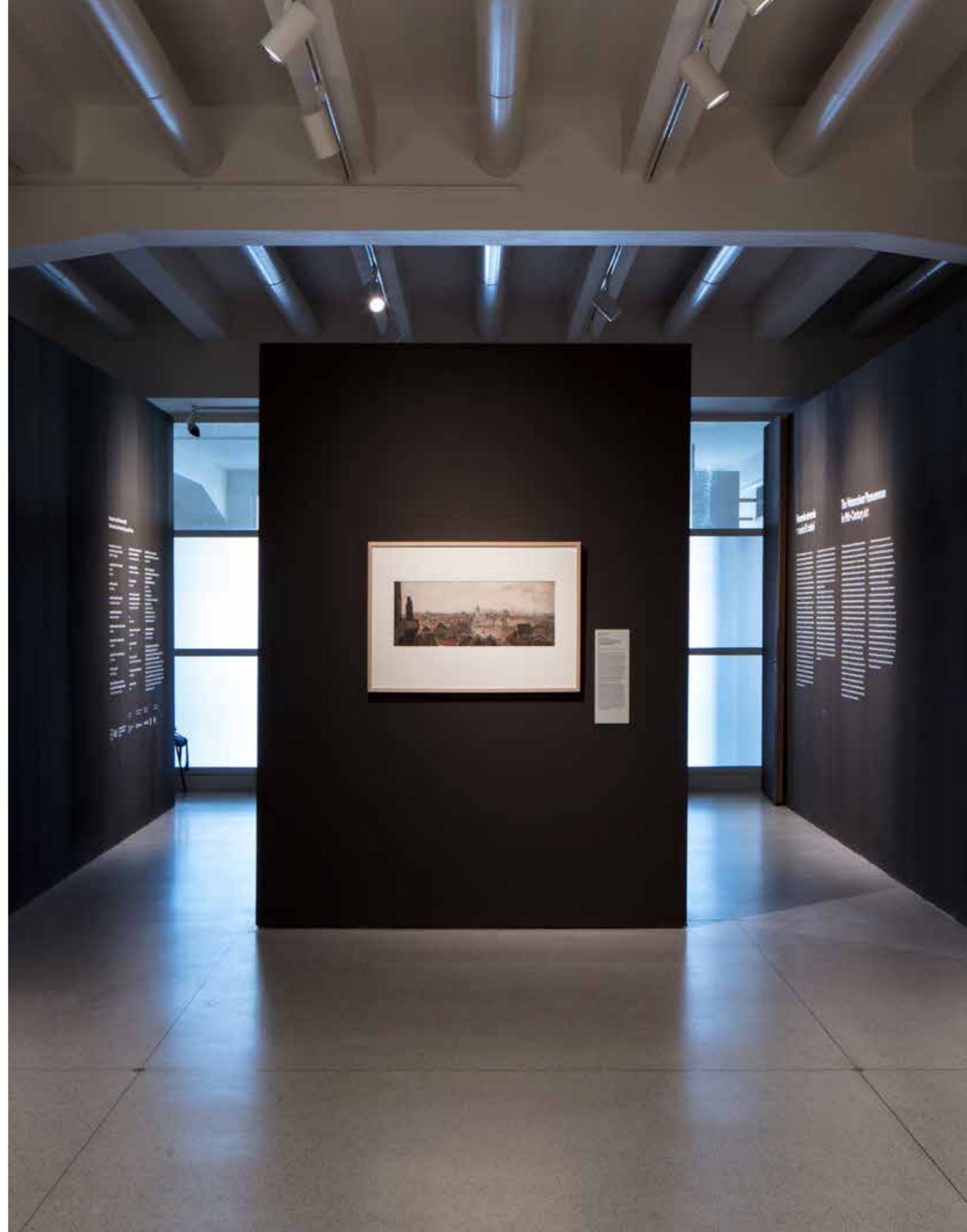
(1984, suchá jehla, papír)

Naděžda Plíšková, *Deset pánů a jedna dáma*

(1971, suchá jehla, papír)

Naděžda Plíšková, *Kompozice*

(1980, suchá jehla, papír)

ČINNOST SBÍREK

Sbírka umění Asie (SUA)

Aktuálně spravuje SUA více než 13 000 uměleckých a užitných předmětů původem především z Japonska, Číny, Tibetu, jižní a jihovýchodní Asie, islámské kulturní oblasti a předislámského Blízkého východu, spíše okrajově poté ze Střední a Jižní Ameriky. Všechna díla jsou evidována v databázi Bach – ProMuzeum. V roce 2023 bylo aktualizováno 2 609 záznamů. Sbírku navštívilo 31 badatelů z ČR a zahraničí, kteří si ke studiu vyžádali více než 300 děl a odborných karet a 25 knih. Inventarizováno bylo 1 040 děl. Do webové databáze NGP *Sbírky Online / Vadecum* bylo doplněno 366 hesel.

Výstavy

Zenga – japonské zenové obrazy ze sbírek Kaeru-an

27/5 2022 – 18/6 2023, Salmovský palác, 1. patro

kurátorky: Markéta Hánová, Jana Ryndová

V roce 2023 obměněny tři soubory obrazů. Odbornou přednášku *Zenga: A New History* vedl prof. Yukio Lippit z Harvard University.

Sbírková expozice

Umění Asie: napříč prostorem a časem

Salmovský palác

Byla dokončena příprava architektonického řešení expozice a projekt vstoupil do fáze hlavní realizace. Probíhají práce na odborném katalogu k expozici a publikaci pro děti. Obě publikace vyjdou koncem roku 2024.

Mezinárodní spolupráce

Simone Wille z Universität Innsbruck, badatelský a výstavní projekt *Indické moderní umění v Praze*.

Další odborná činnost

Byly poskytnuty konzultace pro regionální muzea, vyřizovaly se také individuální badatelské dotazy. Odborné konzultace se nejčastěji týkají asijské proveniencí děl, pravidelně probíhají např. s Uměleckoprůmyslovým muzeem v Praze, Náprstkovým muzeem nebo Národním památkovým ústavem. Pracovnice sbírky Markéta Hánová, Michaela Pejčochová a Zdenka Klimtová zasedly v redakční radě *Annals of the Náprstek Museum*, která se schází dvakrát ročně.

Zápůjčky děl v rámci NGP

Sbírková expozice Staří mistři (od 9. 10. 2020)

Zásobnice s víkem s figurální scénou a evropskou montáží, Čína (2. pol. 17. až počátek 18. stol., porcelán, malba kobaltem pod polevou)

Zásobnice s víkem s motivem květinové skalky a evropskou montáží, Čína (2. pol. 17. až počátek 18. stol., porcelán, malba kobaltem pod polevou)

1939–2021: Konec černobílé doby

Ťiang Čao-che, *Rolníci budují mír* (celek vč. závěsu)

Ťiang Čao-che, *Nit v ruce starostlivé matky* (celek vč. závěsu a knoflíků)

Jie Čchien-jü, *Dívka s klasem* (celek vč. závěsu a knoflíků)

Zápůjčky

Stálá expozice Bedřicha Hrozného v Polabském muzeu – Muzeum Bedřicha Hrozného v Lysé nad Labem (107 předmětů, dlouhodobá zápůjčka od r. 2015)

Müllerova vila – interiér, Muzeum hlavního města Prahy

Dóza s víkem s motivem chryzantém, Japonsko

(18.–19. stol., porcelán)

Zásobnice s motivem plastických draků, Japonsko

(18.–19. stol., porcelán)

ČINNOST SBÍREK

Sbírka moderního umění (SMU)

Sbírka moderního umění (SMU) spravuje více než 14 000 obrazů a plastik z období 19. století a 1. poloviny 20. století. Více než 850 děl je vystaveno ve stálých sbírkových expozicích 1796–1918: *Umění dlouhého století* a 1918–1938: *První republika* ve Veletržním paláci.

V roce 2023 pokračovala inventarizace děl ve fondu podsbírky plastiky, kde jsme zrevidovali 418 děl, a ve fondu malby umění 19. století, kde jsme zrevidovali 598 děl.

Výstavy

Sté výročí státního nákupu francouzského umění

Veletržní palác, respirium 3. patro, 17/10 – 17/12 2023

kurátorky: Anna Pravdová, Ruth Peterová

Josef Mánes: Člověk – umělec – legenda

31/3 – 16/7 2023, Valdštejnská jízdárna, ve spolupráci se SGK

kurátorky: Markéta Dlábková (SGK) a Veronika Hulíková (SMU)

Zápůjčky tuzemským institucím

V roce 2023 zapůjčila SMU na tuzemské i zahraniční projekty celkem 92 děl. 68 děl putovalo na celkem čtrnáct výstavních projektů v České republice, 24 děl se objevilo na devíti výstavních projektech v zahraničí. Jednalo se o zápůjčky do těchto institucí:

Západočeská galerie v Plzni (Umění předlouhého století a paměť lidské chůze, 7 děl)

František Tkadlík, *Návrat sv. Vojtěcha z benediktinského kláštera Monte Cassina r. 993 do vlasti*, 1824

Antonín Mánes, *Krajina s poutníkem*, 1827

Adolf Kosárek, *Krajina s lovci*, 1856

Mikoláš Aleš, *Poesie (Studie k triptychu Máj)*, 1878

Jakub Schikaneder, *Ulice s chodcem, kolem* 1910

Antonín Slavíček, *Deštivý večer*, 1902

Václav Mánes, *Lidová pobožnost u Vesuvu*, 1842

Galerie výtvarného umění v Chebu (Na Korsice, 9 děl)

Otakar Nejedlý, *Korkové duby na Korsice*, 1927

Josef Hubáček, *Z Korsiky*, 1930

Josef Hubáček, *Krajina z Korsiky*, 1930

Josef Hubáček, *Castellucio*, 1930

Josef Hubáček, *Akvadukt (Mlýn u akvaduktu)*, 1930

Josef Hubáček, *Z Korsiky*, 1929–1930

Jan Slavíček, *Piniová cesta na Korsice*, 1929

Bedřich Piskač, *Zátiší s pomeranči*, 1928

Bedřich Piskač, *Saint Simeon*, 1928

Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě (Na Korsice, 9 děl)

Otakar Nejedlý, *Korkové duby na Korsice*, 1927

Josef Hubáček, *Z Korsiky*

Josef Hubáček, *Krajina z Korsiky*, 1930

Josef Hubáček, *Castellucio*, 1930

Josef Hubáček, *Akvadukt (Mlýn u akvaduktu)*, 1930

Josef Hubáček, *Z Korsiky*, 1929–1930

Jan Slavíček, *Piniová cesta na Korsice*, 1929

Bedřich Piskač, *Zátiší s pomeranči*, 1928

Bedřich Piskač, *Saint Simeon*, 1928

Prácheňské muzeum v Písku (Skálové – Živobytí malby v 19. století, 2 díla)

František Skála, *Horská krajina s hradem*

František Skála, *Partie ze Solnohradských Alp*

Galerie města Trutnov (Alois Kalvoda /1875–1934/, 3 díla)

Alois Kalvoda, *Zimní slunko svítí, ale nehřeje*, 1907

Alois Kalvoda, *Jaro*, 1910

Alois Kalvoda, *Posezení v parku*, 1898

Galerie moderního umění v Hradci Králové

(Věra Jičínská /1898–1961/, 2 díla)

Mary Duras, *Spící dívka I.*, 1928

Julie Winterová-Mezerová, *Roscoff v Bretani*, 1929

Sbírka moderního umění (SMU)

Obecní dům Praha (Josef Václav Myslbek, 8 děl)

Josef Václav Myslbek, *Labutí zpěv, III. náčrt k Hudbě*

Josef Václav Myslbek, *Vlastní podobizna*

Josef Václav Myslbek, *Hlava kardinála Schwarzenberga*

Josef Václav Myslbek, *Vojtěch rytíř Lanna*

Josef Václav Myslbek, *Hudba, druhá varianta I. náčrtu*

Josef Václav Myslbek, *Pilnost, návrh pro vídeňský parlament*

Josef Václav Myslbek, *Stálost ve smýšlení, I. návrh*

Josef Václav Myslbek, *Karel Hynek Mácha, studie k pomníku na Petříně*

Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích

(Zbožní zítřka. Umění vidět. Mystici, esoterici, mediumici

a automatici v českém výtvarném umění, 2 díla)

Jan Zrzavý, *Biblická krajina, 1913*

Jan Zrzavý, *Vlastní podobizna II, 1909*

Husitské muzeum v Táboře (Richard Lauda /1873–1929/, 2 díla)

Richard Lauda, *Dobývání bramborů, 1910*

Richard Lauda, *Návrat z pastvy, 1902*

Galerie umění Karlovy Vary („Quo vadis homine“ . Malířská cesta

Alfréda Justitze /1879–1934/, 9 děl)

Alfréd Justitz, *Odpočívající muži, 1920*

Alfréd Justitz, *Milosrdný Samaritán, 1920*

Alfréd Justitz, *Pudrování, 1920*

Alfréd Justitz, *Pohled na město, 1919*

Alfréd Justitz, *Ležící akt, 1932*

Alfréd Justitz, *Zátiší s melounem a džbánem, 1932*

Alfréd Justitz, *Zátiší, 1931*

Alfréd Justitz, *Chalupy /Cesta do vesnice/, 1924*

Alfréd Justitz, *Zátiší s červeným košíčkem (košem), 1931*

Galerie výtvarného umění v Hodoníně (Pražská Pallas

a Moravská Hellas, 2 díla)

Auguste Rodin, *Obrana, 1878*

Auguste Rodin, *Podobizna Henriho Rocheforta, 1884*

Západočeská galerie v Plzni („... a viděl jsem nové nebe a novou

zemí...“ Apokalypsa a umění v českých zemích, 3 díla)

August Brömse, *Vidění (Zjevení sedmi svíců v Apokalypse), 1916*

František Tkadlík, *Enyó – Epilog Napoleonův, 1825*

Alois Wachsman, *Poslední soud, 1942*

Galerie Středočeského kraje v Kutné Hoře

(František Kupka – Knihomol, 4 díla)

František Kupka, *Studie k Podzimnímu slunci II., 1906*

František Kupka, *Kolos rhódský (Město), 1906*

František Kupka, *Vlastní podobizna, 1910*

František Kupka, *Dorotky (Žigoletky, Princezny chodníku), 1909–1910*

Západočeská galerie v Plzni (Plnou parou vpřed! Lodě a plavba

v českém malířství 1850–1950, 6 děl)

Antonín Chittussi, *Krajina se Seinou, 1885*

Jakub Schikaneder, *Na nábřeží, 1910–1920*

Antonín Chittussi, *Partie z Troje u Prahy, 2. pol. 80. let 19. století*

Václav Bartovský, *Koupání, 1942*

Josef Šíma, *Z Marseille, 1923*

Otakar Mrkvička, *Vltavské nábřeží s parníkem, 1943*

Zápůjčky zahraničním institucím

The Mint Museum, Charlotte NC, USA (Picasso Landscapes:

Out of Bounds, 2 díla)

Pablo Picasso, *Krajina s mostem, 1909*

Pablo Picasso, *Přístav v Cadaqués, 1910*

La Piscine / Musée d'art et d'industrie André Diligent,

Roubaix, Francie (Aristide Maillol /1861–1944/. La quête

de l'harmonie, 1 dílo)

Aristide Maillol, *Pomona, 1910*

Staatliche Kunstsammlungen Dresden, Německo

(All power to the Imagination! Czech Season in Dresden, 2 díla)

Zdeněk Pešánek, *Mušské a ženské torzo, 1936*

Zdeněk Pešánek, *Ležící torzo, 1936*

Stedelijk Museum Alkmaar, Nizozemí

(Van Gogh, Cézanne, Le Fauconnier & the Bergen School, 1 dílo)

Paul Cézanne, *Ovoce, 1879–1882*

Východoslovenská galéria, Slovensko (Elemír Halász-Hradil

/1873–1948/, 2 díla)

Elemír Halász-Hradil, *Nagybánya, 1903*

Elemír Halász-Hradil, *Autoportrét s lebkou, 1923*

Musée des Beaux Arts de Caen, Francie (Under the eye

of Medusa, 1 dílo)

Max Pirner, *Konec všech věcí – Finis, 1887*

Kunstforum Ostdeutsche Galerie, Řezno, Německo

(We love Picasso, 6 děl)

Bohumil Kubišta, *Pierot, 1911*

Josef Čapek, *Harmonikář, 1913*

Emil Filla, *Kuřák, 1913–1914*

Emil Filla, *Žena s kobercem, 1921*

Antonín Procházka, *Dívka, 1922*

Alois Wachsman, *Žena se svítkem papíru, kolem 1931*

Leopold Museum, Vídeň, Rakousko

(Max Oppenheimer /1885–1954/. Expressionist Pioneer, 1 dílo)

Max Oppenheimer, *Podobizna bratra Friedricha*

Oppenheimer, 1909

Bröhan-Museum, Berlin, Německo (Hej Rup! Die Tschechische

Avantgarde im Kontext der Europäischen Moderne, 8 děl)

Václav Špála, *Uherská krajina, 1918*

Václav Špála, *Koupající se dívky, 1920*

Antonín Procházka, *Poprsí dívky, 1915*

Antonín Procházka, *Váza s květinou, 1917*

Emil Filla, *Čtenář, 1913*

Emil Filla, *Červené eso, 1908*

František Muzika, *Krajina, 1929*

Bedřich Stefan, *Sedící II., 1930*

„S Bohem pro Vlast!“
Zrození malíře

“With God for the Homeland!”
The Birth of a Painter

„S Bohem pro Vlast!“
Zrození malíře

„S Bohem pro Vlast!“
Zrození malíře

“With God for the Homeland!”
The Birth of a Painter

“With God for the Homeland!”
The Birth of a Painter

ČINNOST SBÍREK

Sbírka umění po roce 1945 (SU45)

Sbírka umění po roce 1945 čítá více než 10 000 uměleckých předmětů od autorů z české i zahraniční scény z období od 2. světové války po současnost. Mimo podsbírek malby, která zahrnuje zhruba 4 000 objektů a plastiky se zhruba 2 600 objekty, do ní náleží i podsírka nových médií s asi 800 inventárními čísly. Výraznou součástí je i více než 2 500 děl ze sbírky teoretika, kurátora a umělce Jiřího Valocha, kterou NGP získala v roce 2022. Sbírka architektury jako součást SU45 v NGP se řadí mezi největší sbírky této instituce s cca 23 000 objekty (plány, kresby, grafika, fotografie, negativy, modely). Sbírka je především zaměřena na českou architekturu od roku 1945, je zde zastoupena ale i celá řada meziválečných návrhů, stejně jako prací z 19. století. Sbírka architektury obsahuje i důležitý soubor dokumentace týkající se stavby a rekonstrukce Veletržního paláce.

Výstavy a performance

1939–2021: Konec černobílé doby

stálá expozice, 2. patro Veletržního paláce

kurátorský tým: Michal Novotný, Eva Skopalová, Adéla Janičková

Hypertension23

NGP hostila hlavní část 13. ročníku Fotograf Festivalu

22/9 2023 – 11/2 2024, Veletržní palác

Milena Dopitová: Even Odd

10/11 2023 – 3/3 2024, Veletržní palác

kurátorka: Eva Skopalová

Spojené nádoby: 70×90

Performance u příležitosti založení samostatné České a Slovenské republiky

21–22/11 a 5–6/12 2023, Studio Hrdinů

autoři: Sláva Sobotovičová, Maja Štefančíková, Nikola Balberčáková, Markéta Slaná, Tomáš Moravanský

Retrotopia. Design for Socialist Spaces

25/3 – 16/7 2023, Kunstgewerbemuseum, Berlín

spoluautor: Sbírka architektury NGP

The Office for a Non-Precarious Future

20/5 – 26/11 2023, 18. bienále architektury 2023, Benátky

spoluautor: Sbírka architektury NGP

Práce se sbírkou

Sbírka rozšířila a doplnila svůj fond prostřednictvím akvizic i darů o 92 uměleckých děl a 943 architektonických objektů. Zejména pro potřeby nové stálé sbírkové expozice a zápůjček na výstavy se podařilo zrestaurovat rozsáhlý sbírkový fond čítající zhruba 180 sbírkových předmětů. Probíhaly také kontroly a údržba sbírkové expozice 1956–1989: *Architektura všem*.

V rámci dokumentace a odborného zpracování sbírkového fondu SU45 byly v odborné kartotéce a databázi Bach zkontrolovány a aktualizovány údaje u 10 389 inventárních čísel a doplněno 18 805 lokací. Ve spolupráci s Oddělením fotografické dokumentace bylo zdigitalizováno 892 sbírkových předmětů. Do databáze Bach bylo doplněno 229 pracovních snímků.

Byla revidována všechna díla (1100 sbírkových předmětů) z podsbírků plastik. Spolu s fyzickou inventarizací byla doplněna a upravena data v databázi Bach. Sbírka architektury provedla inventarizaci konvolutu prací Aleny Šrámkové z podskupin AM, AF, AN a AK v celkovém součtu 1855 inventárních čísel. Z toho 44 inventárních čísel pracovníci sbírky dohledali a Oddělení registru sbírek požádalo o jejich zapsání do CES MK.

Zápůjčky českým a zahraničním institucím

Na deset výstav v ČR i v zahraničí – například na níže uvedené – připravila SU45 odborně celkem 36 uměleckých děl.

Museum Kampa (*Zbyněk Sekal: Sekal 100*, 9 děl)

Galerie hlavního města Prahy (*Jitka Svobodová: Za hranou viděného*, 5 děl)

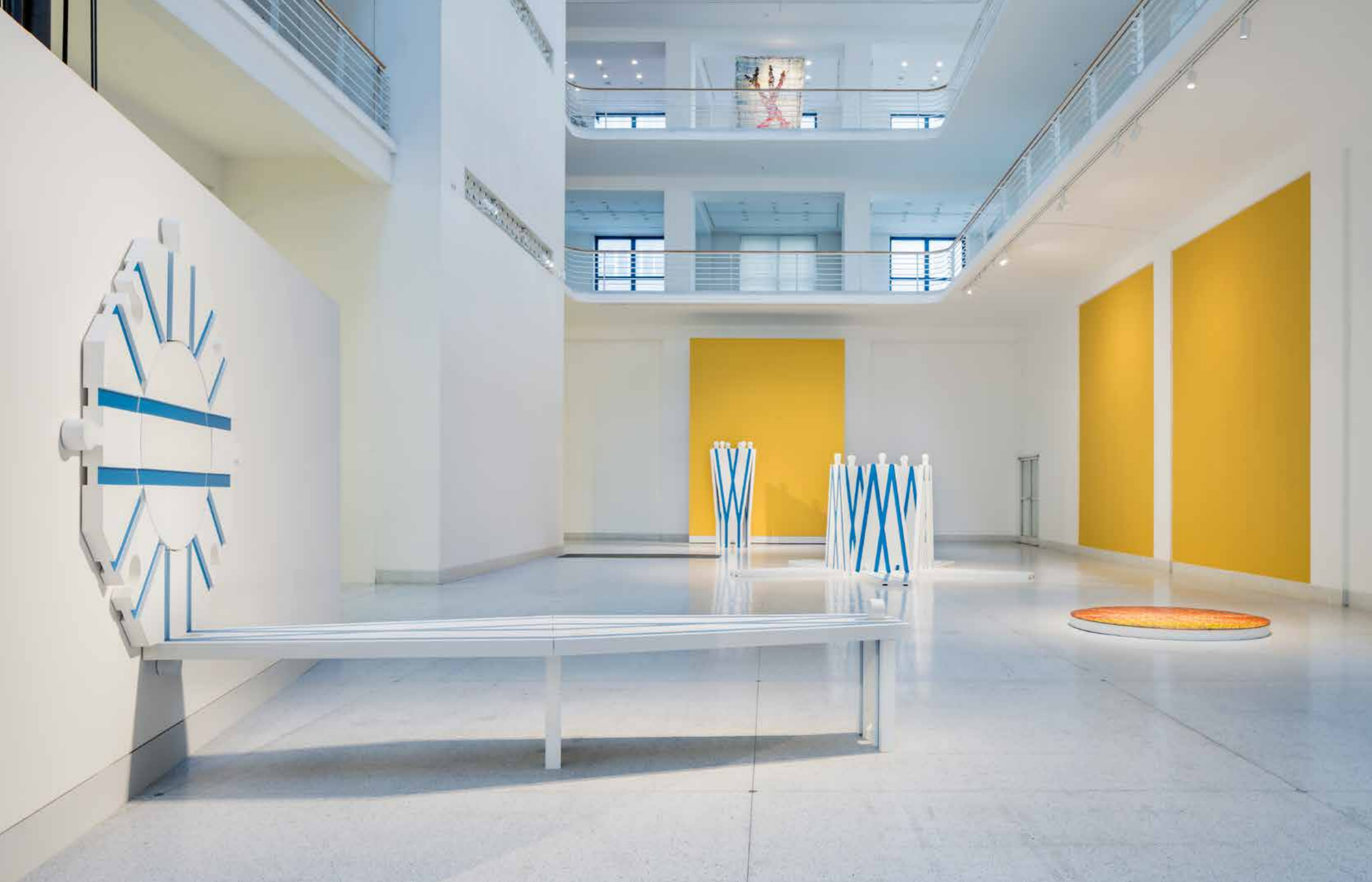
Dům umění města Brna (*Eva Kmentová*, 2 díla)

Galerie výtvarného umění v Ostravě (*Antonín Tomalík mezi svými*, 2 díla)

Walker Art Center, Minneapolis (*Multiple Realities: Experimental Art in the Eastern Bloc*, 1 dílo)

Kunstgewerbemuseum Berlin (*Retrotopia. Design for Socialist Spaces*, 4 díla). Touto agendou se zabírala Sbírka architektury.

ČINNOST SBÍREK

Vědecká a publikační činnost sbírek

ČINNOST SBÍREK

Sbírka starého umění

Výzkumnou a vědeckou činnost SSU zaměřuje zejména na zpracování fondů SSU, zejména přípravu soupisových katalogů a zpracování našich fondů pro výstavní projekty NGP, aktivně spolupracujeme zejména s Filozofickou fakultou a Katolickou teologickou fakultou UK a s Ústavem dějin umění Akademie věd ČR, dále spolupracujeme s tuzemskými a zahraničními muzeálními institucemi, např. Musée du Louvre, Paris (Département des Peintures) + Service d'étude et la documentation – Peintures; Musée national des châteaux de Versailles et de Trianon; Národní muzeum – Historické muzeum, Oddělení starších českých dějin; Národní památkový ústav; Katedra dějin umění UPOL; Ústav dějin křesťanského umění KTF UK; Národní muzeum – Historické muzeum; Centrum pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí II. světové války, o. p. s.; ÚDU ČSAV v. v. i.; NPÚ ÚPS Sychrov; Akademie výtvarných umění (rektorát, Ateliér restaurování); Muzeum umění Olomouc; Fakulta restaurování, Univerzita Pardubice; Kunsthistorisches Museum, Wien; Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Wien; Castello del Catajo, Battaglia Terme, Department of Cultural Heritage and Department of General Psychology, University of Padua; State archives and Biblioteca Civica, Padua.

Publikační výstupy (mimo publikace vydané NGP)

Kotková, Olga. Hans Dürer, Święty Hieronim na pustowiu. In: Ziętkiewicz-Kotz, Joanna (ed.). *Obraz Złotego wieku. Kultura wizualna w czasach ostatnich Jagiellonów. II*. Kraków: Wydawnictwo Zamku Królewskiego na Wawelu, 2023, s. 298, č. k. 238.

Jandlová Sošková, Martina; Kotková, Olga; Steckerová, Andrea; Vondráčková, Marcela. In: Wolf, Peter (ed.). *Barock Bayern und Böhmen*. Regensburg: Friedrich Pustet, 2023, s. 125–126, 212–213, 133–134, 144, 167, 175–176, 180–182, 240–244; 302–303.

Kotková, Olga. Bernard Strigel, Ukřižování. In: Radostová, Šárka (ed.); Baštýřová, Hana; Verner, Daniel (co-eds.). *Ad unicum. 1/4 Od gotiky k manýrismu. Umělecká díla z fondů Národního památkového ústavu*. Praha: Národní památkový ústav, 2023, s. 183–185.

Steckerová, Andrea. Únik do „jiného“ světa. Pastorální tematika v portrétní malbě 17. století. In: Hašek, Petr; Nekuda, René (eds.). *Lets's baRock!*. Praha: Geisslers Hofcomoedianten, 2023, s. 298–304.

Vavřík, Daniel; Antušková, Václava; Dudák, Jan; Chlumská, Štěpánka; Kumpová, Ivana; Šefců, Radka; Tymlová, Veronika; Vopálenský, Michal; Žemlička, Jan. Data získaná metodou rentgenové výpočetní tomografie a jejich úprava pro potřeby průzkumu a dokumentace deskových maleb. *Fórum pro konzervátory-restaurátory*. Brno: Technické muzeum v Brně, roč. XIII (2023), č. 2, s. 123–128.

Vavřík, Daniel; Antušková, Václava; Chlumská, Štěpánka; Kumpová, Ivana; Šefců, Radka; Tymlová, Veronika; Vopálenský, Michal et. al. Non-destructive exploration of late Gothic panel painting using X-ray tomography and flattening of the reconstructed data. *European Physical Journal Plus*. Berlin: EDP Sciences; Società Italiana di Fisica and Springer Berlin Heidelberg, vol. 138, article no. 618, 2023.

Přednášky mimo NGP

Kotková, Olga, *Kolowratská obrazárna v Rychnově nad Kněžnou a Společnost vlasteneckých přátel umění 1796–2023*, přednesený v Rychnově nad Kněžnou 13. 9. 2023

Kotková, Olga, *Tři králové u Ježíška*, Obrazárna Pražského hradu, 14. 12. 2023

Kotková, Olga, *Nizozemské malířství*, UMPRUM Praha, 27. 3. 2023

Kotková, Olga, přednášky o nizozemském malířství 15.-18. století, KTF UK Praha, průběžně během roku

Steckerová, Andrea, Petr Brandl, Muzeum Jílové, 23. 11. 2023

Knedlíková Wanková, Veronika, *Il potere della devozione. Comprendere l'eredità culturale delle opere d'arte medievali e rinascimentali*, Department of Cultural Heritage, University of Padua, Itálie, 7. 11. 2023

Knedlíková Wanková, Veronika, *From the mind to the canvas and back: unravelling the connection between art history and the psychology of perception in early modern painting*, Department of General Psychology, University of Padua, Itálie, 10. 10. 2023

Sbírka grafiky a kresby

Výzkumnou a vědeckou činnost SGK konstantně zaměřuje zejména na zpracovávání sbírky NGP, ale také na širší kontext oboru, spolupráci s jinými odbornými subjekty (Ústav dějin umění Akademie věd ČR), univerzitami (Filozofická fakulta UK, Katolická teologická fakulta UK, Masarykova univerzita, Univerzita Palackého), muzejními a vědeckými institucemi včetně zahraničních (pařížský Fondation Custodia a další).

Hlavní výstupy představuje publikační činnost, pořádání odborných konferencí a aktivní účast na sympoziích pořádaných jinými institucemi. Za aktivní účasti kolegů z NGP, FF UK a MUNI bylo uspořádáno každoroční odborné kolokvium o umění na papíře a pergamenu *Ars linearis*.

Na seminářích dějin umění zaměřených na poznávání umění na papíře proběhla spolupráce s domácími univerzitami i zahraničními kolegy z newyorské Vassar College, berlínské Humboldt Univerzity a ze Společnosti přátel kresby při Musée des Beaux Arts. V rámci cyklu pořádaného Seminářem dějin umění Masarykovy univerzity v Brně se uskutečnily přednášky věnované umění renesance a baroka.

Externí odborná spolupráce

Zelenková, Petra. Spolupráce na projektu GAČR, *Raněnovověká Bohemia litteraria. Žánrová diferenciacie novolatinské literatury v českých zemích*; Filozofický ústav Akademie věd ČR, Kabinet pro klasická studia. Řešitel: PhDr. Josef Förster Ph.D., GAČR 22-00477S; 2022-2024

Publikační výstupy SGK (mimo vydavatelství NGP)

Volrábová, Alena. Reality or Mystification? The Perception of the Work of Wenceslaus Hollar. In: *Sborník příspěvků z konference His Artibus*. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2023.

Volrábová, Alena. Portrét chlapce z profilu, pravděpodobně Ambrosius Holbein. In: Radostová, Šárka (ed.); Baštýřová, Hana; Verner, Daniel (co-eds.). *Ad unicum. 1/4 Od gotiky k manýrismu. Umělecká díla z fondů Národního památkového ústavu*. Praha: Národní památkový ústav, 2023.

Kubíková, Blanka. Portrét muže zv. Petr Vok, Portrét kardinála Františka z Dietrichsteinu, Podobizny manželů Šlikových, Portrét Adama ml. z Valdštejna, Podobizna Bartholomea z Dietrichsteinu, Posmrtný portrét Melchiora z Redernu. In: Radostová, Šárka (ed.). *Ad unicum. 1/4 Od gotiky k manýrismu. Umělecká díla z fondů Národního památkového ústavu*. Praha: Národní památkový ústav, 2023.

Kubíková, Blanka. Pernštejské obrazové sbírky – oblast probádaná a známá?. In: Marek, Pavel; Vorel, Petr (edd.). *Pernštejnové v evropských dějinách*. Pardubice: Pavel Mervart, 2023.

Kolářová, Petra. Recenze odborné publikace Petr Wittlich: Auguste Rodin. In: *Bulletin Národní galerie Praha*. Praha: Národní galerie Praha, 2023.

Sbírka grafiky a kresby je hlavním garantem časopisu *Ars linearis*, periodika zaměřeného na umění na papíře a pergamenu.

Přednášky mimo NGP

Přednášky věnované umění renesance a baroka v rámci cyklu pořádaného Seminářem dějin umění Masarykovy univerzity v Brně:

Alena Volrábová, *Václav Hollar: Mistr evropské grafiky*; 25. 10. 2023

Blanka Kubíková, *Aegidius Sadeler, Bartholomeus Spranger, císař Rudolf II. a grafika*; 8. 11. 2023

Petra Zelenková, *Karel Škréta a jeho tvorba pro grafiku pro Centra pro studium raného novověku*; 29. 11. 2023

Sbírka moderního umění

Publikační výstupy (mimo publikace vydané NGP)

Bezoušková, Martina. Tělesnost, Psychologismus Formy a Společnost. In: *Objem duše / Sochařská sbírka Muzea umění Olomouc*. MUO, 2023, s. 6–33.

Pravdová, Anna; De l'enseignement de Myslbek à la leçon de Rodin. Josef Mařatka (1874–1937) In: *Josef Mařatka, Mes souvenirs du sculpteur Auguste Rodin et autres textes*. Paris: Musée Rodin, 2023, s. 15–38.

Pravdová, Anna; Vom Poetismus zum Surrealismus. In: *Tobias Hoffmann und Julia Meyer-Brehm, Hej Rup! Die Tschechische Avantgarde im Kontext der Europäischen Moderne*. Berlin: Bröhan-Museum, s. 134–147.

Aktivní účast na konferencích

Bezoušková, Martina. Příspěvek *Spolek výtvarných umělců Mánes jako klíčový mediátor státního nákupu? / The Mánes Association of Fine Artists as a Key Mediator of the State Purchase?*; konference *1923–2023. Sté výročí státního nákupu francouzského umění. 1923–2023*; klášter sv. Anežky České, 2.–3. 11. 2023.

Hulíková, Veronika. Příspěvek *Max Švabinský a Josef Mánes; konference Fenomén Švabinský, 150. výročí narození malíře, kreslíře a grafika Maxmiliána Švabinského*; Městské muzeum Česká Třebová, 16. 6. 2023.

Němcová, Alice. Příspěvek *Ateliér jako sebezprezentace umělce; konference Fenomén Švabinský, 150. výročí narození malíře, kreslíře a grafika Maxmiliána Švabinského*; Městské muzeum Česká Třebová, 16. 6. 2023.

Němcová, Alice; Muráňová, Ida. *Představení knihy přibližující dílo Evy Kmentové; Mezinárodní konference Stopy Evy Kmentové – lokální a světový kontext*; Dům umění města Brna, 3.–4. 11. 2023.

Němcová, Alice. Příspěvek *Zanechávat stopy (Pomíjivost, prázdný prostor, vanitas, Eva Kmentová a Felix González-Torres)*; mezinárodní konference *Stopy Evy Kmentové – lokální a světový kontext*; Dům umění města Brna, 3.–4. 11. 2023.

Pravdová, Anna. Příspěvek *Edita Hirschová alias Tita and the Surrealist Group La Main à plume in Occupied Paris during WWII, Socialism or Barbarism III: Avant-Garde Art and Cinema Against Fascism*; 55th Annual Convention of the ASEES; Philadelphia, 1.–3. 12. 2023.

Pravdová, Anna. Příspěvek *Opožděná reakce na státní nákup francouzského umění? Nákup československých děl pro státní sbírky Muzea zahraničních škol v Paříži v roce 1934*; konference *1923–2023: Sté výročí státního nákupu francouzského umění*; klášter sv. Anežky České, 2.–3. 11. 2023.

Pravdová, Anna. Příspěvek *Regards croisés: Suzanne Valadon et les artistes tchèques, Le Clan Suzanne Valadon*; Centre Pompidou-Metz, 7.–10. 9. 2023.

ČINNOST SBÍREK

Sbírka umění Asie

Aktivní účast na konferencích

Markéta Hánová, Asian Art in the Heart of Europe? Challenges for New Permanent Galleries? *Museumisation in Central Europe: Opportunities and Challenges*, IAS-Central European University and ELTE, Budapest, 8. 6. 2023

Markéta Hánová, Through the prism of cultural transfers: The new practices of collecting – a round table, *From collections to museums – collectors and cultural mediators in the time of Feliks Jasieński*, Scientific Center of the Polish Academy of Sciences, Paříž, 21. 9. 2023

Markéta Hánová, Looted Asian Art in Prague: Ostasiatica and Graphische Sammlung of the Reich, Panel 1: Contexts of Translocation, *Provenance and Asian Art*, National Museum of Asian Art Smithsonian Institution, Washington, D.C., 1. 11. 2023, <https://asia.si.edu/research/scholarly-programs/provenance-and-asian-art-a-collaborative-workshop-and-symposium/>

Michaela Pejčochová, „Collecting and exhibiting Chinese Buddhist art in interwar Czechoslovakia“, *Conference of the European Association for Asian Art and Archaeology* (13.–17. 9. 2023), University of Ljubljana

Michaela Pejčochová, „Portrayals of Qing battles: Two famous Chinese paintings orphaned during the tumultuous 20th century“, *Orphaned Objects – Theoretical and Methodological Approaches to the Research of East Asian Objects* (18. 9. 2023), University of Ljubljana

Michaela Pejčochová, „„Je to jen exotismus? Je to věru cosi závažnějšího a mocnějšího než pouhá podivná podívaná“ – V. V. Štech a asijské umění“, 3. *metodologická konference UMPRUM: Historik a teoretik umění Václav Vilém Štech* (20. 10. 2023), UMPRUM

Michaela Pejčochová, „Právě nyní stává se Orient aktuální po mnoha stránkách...“ – Státní nákup čínského umění v kontextu získání významného souboru francouzského umění a budování veřejných uměleckých sbírek v meziválečném Československu“, *1923-2023: Sté výročí státního nákupu francouzského umění* (2.–3. 11. 2023), Národní galerie v Praze

Kristýna Rendlová, „Two 18th Century Turkish Albums from the Collections of the National Gallery in Prague“, *17th International Congress of Turkish Art* (18.–21. 9. 2023), University of Warsaw

Sbírka umění po roce 1945

Publikační výstupy (mimo publikace vydané NGP)

V rámci projektu Grantové agentury ČR Ženy v architektuře zveřejnil výzkumný tým databázi s 50 biografiemi architektek www.zenyvarchitekture.cz. Sbírka architektury zároveň připravovala ve spolupráci s Vysokou školou uměleckoprůmyslovou v Praze závěrečnou publikaci Ženy v architektuře, jejíž vydání je plánováno v roce 2024 a jež bude obsahovat sedm odborných studií a 120 vyobrazení s komentovaným doprovodem. Součástí práce na projektu bylo 15 interview a pět podcastů. Dalším odborným výstupem byl recenzovaný článek pro Bulletin NGP.

Aktivní účast na konferencích a sympoziích

Rado Ištok, účast v diskusi AICA, leden 2023, online.

Rado Ištok. Příspěvek: *The Last Modern Art Exhibition in the 1970s Czechoslovakia? Conference Equal and Poor – A comparative perspective on Art in Communist Europe and the Global South in the long 1970s*, Poznaň, 17.–18. 3. 2023.

Rado Ištok. Příspěvek: *Colonial Goods and Commodity Racism in Czechoslovakia (1918-1938)*. Conference Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES), Filadelfie, 30. 11.–3. 12. 2023.

Michal Novotný. Příspěvek: *Konec černobílé doby – dílo jako shluk společenských, politických a ekonomických sil*. Konference Ex Arte: *Od materiálu k teorii*, Muzeum umění Olomouc, Olomouc, 6. 10. 2023.

Eva Skopalová. Příspěvek: *Pojmy „tvar“ a „život“ jako místo setkání Henri Focillona s V. V. Štechem*. Konference *Historik a teoretik umění V. V. Štech*, Praha UMPRUM, 20. 10. 2023.

Eva Skopalová, účast v podcastu *Vlákna* (vydává Akademie věd ČR): *Propaganda včera a dnes*, <https://podcasters.spotify.com/pod/show/odoln-spolenost-pro/episodes/Propaganda-vera-a-dnes-e274a8n>

Helena Huber-Doudová. Příspěvek: *Women in Architecture. Rethinking Collecting, Exhibiting, Canon in the Expanded Field*. Sympoziem *Made by Women*, Kunstgewerbemuseum Berlin, 13. 7. 2023.

Helena Huber-Doudová. Příspěvek: *The Typology of Architecture Practice between the East and the West in the 20th century*. Sympoziem *Convergences and Divergences. Modernism beyond East and West*, Pilecki-Institute, Berlin, 16. 11. 2023.

AKVIZICE

Dokumentace, digitalizace a ochrana sbírkového fondu

Po organizační změně v létě roku 2023 vznikla sekce Sbírkový fond, která obsahuje původní Odbor dokumentace sbírkového fondu a Odbor ochrany sbírkového fondu.

Sbírkotvorná činnost a akvizice

NGP zakoupila do sbírky umělecká díla v celkové hodnotě 3391 000 Kč, z toho 1200 000 Kč poskytlo Ministerstvo kultury ČR (MK ČR) formou dotací. Ostatní nákupy hradila instituce ze svého rozpočtu.

Seznam akvizic

Akvizice pro SSU

František Karel Palko, *Kristus s učedníky v Emauzích*, asi 1754, (olej, plátno)
socha sv. *Bartoloměj, jihozápadní Čechy* (1510–1520)
socha sv. *Pavel, jihozápadní Čechy* (1510–1520).
Český mistr z první poloviny 17. stol., *Archanděl Michael* (dřevo, fragmenty původní polychromie a zlacení)
Jan Jiří Bendl – následovník, sv. *Mikuláš* (dřevo lipové, fragmenty původní polychromie)
Český mistr z druhé poloviny 18. století, *Bůh otec na oblacích* (dřevo, barevná polychromie)
Lidový sochař z konce 18. století, sv. *Šebestián* (pálená hlína, barevná polychromie)

Akvizice pro SMU

Karel Kotrba, *Podobizna Františka Kupky*, 1927, (sádra)
Václav Levý, sv. *Mikuláš*, 40. léta 19. století, (lipové dřevo)
Václav Levý, sv. *Biskup*, 1840, (lipové dřevo)
Václav Levý, *Ukřižovaný*, 40. léta 19. století, (lipové dřevo)
Rudolf Markus, *Hlava ženy*, po roce 1900, (alabastr)

Akvizice pro SGK

Růžena Zátková, ilustrace *Podobenství*, (1920, soubor jedenačti kvašů)
Emil Holárek, *Pohádka o nadšení*, (1902, soubor 31 kreseb v sešitě s pevnou vazbou), *Život pohlaví*, (kolem 1900, soubor 51 kreseb v sešitě s pevnou vazbou), album přípravných kreseb k cyklu *Reflexe z katechismu*, (90. léta 19. století, 102 kreseb v sešitě s pevnou vazbou), *Náčrtník*, (nedatováno), soubor návrhů pro cyklus *Chrám umění a míru*, (po 1916?, tužka, pero, inkoust, akvarel)

Mikuláš Rachlík, *Balty*, (1961–1962, soubor 32 kreseb na papíře)
Bratr Konstantin (Frater Constantin), *Madona z Údlíc* (1670, měděná tisková plotna)
Vladimír Boudník, Zbyšek Sion, František Gross, Jiří Anderle, Jiří Kolář a František Janula (2. polovina 20. století, práce na papíře, kresby a grafiky)

Akvizice pro SU45

Lenka Klodová, *Kateřina*, z cyklu *Lidovky, stříhy a vzory lidových krojů* (2001, akryl na časopise)
Lenka Klodová, *Zora*, z cyklu *Lidovky, stříhy a vzory lidových krojů* (2001, akryl na časopise)
Daniel Vlček, *Spinning Beach Ball* (2015, akryl na plátně)
Hynek Alt a Aleksandra Vajd, *My Left Hand* (2006, 7× barevná digitální fotografie, edice 1/5)
Jan Pfeiffer, *Kořeny pod vodou*, skříně v zahradě HD, video
Metronomky (2019, 02:06 min., edice 1/3)
Alice Nikitinová, *Gumáky na stole* (2008, kombinovaná technika na plátně)
Alice Nikitinová, *Tepláky* (2009, akryl a olej na plátně)
Alice Nikitinová, *Zelená jednička* (2008, olej na plátně)
Evžen Šimera, z cyklu *Orbity* (2011, akryl a plátno na dřevěném objektu)
Jiří Černický, *Obava II*, 1999/2023 z cyklu *Jehelníčky* (1999–2005, kombinovaná technika, textil, jehly)

Sbírka byla dále doplněna o soubor děl Františka Januly, *8 návrhů Zdeňka Šputy*, obraz *Roztírání hlíny* a 2 fotografie Mariana Pally, 5 fotografií Petra Štembery, 5 fotografií Vladimíra Ambroze, obraz *Dobré zprávy* a soubor fotografií od Jiřího Kovandy, *Velké chomáče* a *Rozvinutý papír* (tužka, papír na sololitu) od Jitky Svobodové, olej *Bez názvu* od Doroty Sadovské, 3D tisk *Dvaja starší abstrakcionisti (Pocta Pollockovi)* od Vladimíra Havrilly, černobílá fotografie *Meteo Body Painting* od Jiřího Černického, soubor děl od Jany Harms Olexové (Merglové), akryl a fotokoláž na šepsovaném plátně, *Sound Therapy I a II* od Daniela Vlčka, akryl *Třetí monument* od Evžena Šimery a o díla Květy Válové, Josefa Istlera, Bedřicha Dlouhého a Antonína Mála. Fragment projektu *Květinová unie*, který připravila NGP ve spolupráci s umělci v rámci českého předsednictví Radě Evropské unie.

Akvizice pro Sbírku architektury

arch. Eva Bánovská, dokumentace díla (skici, perspektivy a plánová dokumentace)
arch. Zdenka M. Nováková (kresby, pastely a fotografie)

Akvizice pro SUA

Závěsný svitek s motivem bódhisattvy Mondžua
Masterpieces Selected from the Korin School (výpravná publikace)
Jednosvazkový iluminovaný rukopis Koránu
Sedící Buddha, Myanmar (druhá polovina 20. století, mramor, částečně polychromovaný)
Olejová lampa, Šrí Lanka (druhá polovina 20. století, mosaz)
Sésatha, Šrí Lanka (kolem roku 2000, lakované dřevo, slída, rostlinné materiály)
Nádoba na obětiny, Myanmar (druhá polovina 20. století, lakované dřevo)

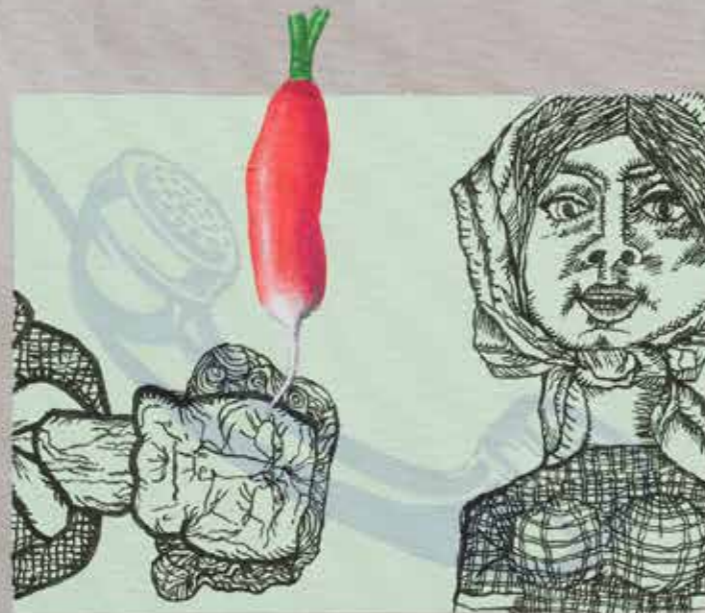

DOKUMENTACE, DIGITALIZACE A OCHRANA SBÍRKOVÉHO FONDU

Ke konci roku 2023 bylo v Centrální evidenci sbírek MK ČR jako sbírka Národní galerie v Praze přihlášeno celkem 401673 sbírkových předmětů dle podsbírek:

Podsírky	Počet sbírkových předmětů
Obrazy	16 932
Plastiky	9 156
Současné umění a nová média	832
Grafiky	269 030
Kresby	67 108
Asijské a americké umění	13 190
Architektura	24 196
Faksimile	1 229
Celkem	401 673

V rámci zabezpečení péče o svůj sbírkový fond zinventarizovala NGP v roce 2023 celkem 28 642 sbírkových předmětů. Pokračovala také digitalizace sbírkového fondu. Byla zhotovena digitální dokumentace k více než čtyřem tisícovkám sbírkových předmětů v celkovém objemu téměř 13 500 dílčích fotografií a odvozenin. Dále vznikla fotodokumentace výstav, lektorských programů a akcí v objemu téměř 3 000 fotografií. Na webových stránkách NGP byl spuštěn prezentační modul VADEMECUM, který v omezené míře prezentuje podstatnou část sbírkových předmětů se základními identifikačními údaji. Ke konci roku čítal tento konvolut více než 45 000 sbírkových předmětů a téměř 33 000 z nich mělo připojenou obrazovou dokumentaci.

Vývozy předmětů kulturní hodnoty

NGP vykonává činnosti související s vývozy předmětů kulturní hodnoty z území České republiky podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, v platném znění. Bylo přijato celkem 224 žádostí o vývozní osvědčení, vydáno bylo taktéž 224 osvědčení, z toho 187 k trvalému vývozu a 37 osvědčení pro vývoz na dobu určitou pro díla vystavovaná v zahraničí.

Restaurátorské oddělení (ROD)

Činnost ROD spojená s realizací nových sbírkových expozic se v roce 2023 týkala zejména dokončení přípravy expozice *Sbírky moderního umění pro 2. patro Veletržního paláce 1939–2021: Konec černobílé doby*. Vzhledem k netradičnímu architektonickému řešení expozice plnili restaurátoři nezastupitelnou úlohu při náročné instalaci děl. Rok 2023 byl dále spojen s přípravou nové expozice *Sbírky umění Asie* v Salmovském paláci. Byl prohlédnut celý konvolut děl a konzultována forma instalace a zabezpečení. Pro expozici *Staří mistři* bylo dokončeno restaurování obrazu od Karla Škréty *Smrt Drahomíry*. Mezi náročné restaurátorské projekty děl z vlastního fondu patří restaurování nové akvizice polychromované sochy *Madony z Havraně*, s jejímž restaurováním se započalo v roce 2022.

Mezi projekty z první poloviny roku, které si vyžádaly významnou součinnost s ROD, patřily zejména výstava *Josef Mánes: Člověk – umělec – legenda* a příprava výstavy *Petr Brandl: Příběh bohéma*. Vzhledem k časové náročnosti museli být k restaurování řady obrazů přizváni externí restaurátoři. Větší počet zejména restaurátorů papíru si vyžádala práce na výstavě *Akvarel mezi Prahou a Vídní*. Do gesce ROD spadala rovněž kontrola transportů a instalace děl, vyhotovení záznamů o stavu díla a přebírání a kontrola děl od externích zapůjčitelů.

Pracovníci ROD se věnovali i technologickým průzkumům, které byly spojené s umělecko-historickým zpracováním konvolutu francouzského umění 16.–18. století pro sbírkový katalog. Podíleli se také na vyhodnocení výsledků průzkumů a vytvořili texty pro připravovaný katalog. Velmi náročný a rozsáhlý průzkum se týkal obrazu *Růžencová slavnost* od Albrechta Dürera.

Pracovníci ROD se podíleli na přípravě a restaurování řady děl pro zahraniční zápůjčky, například pro výstavu *Barock! Bayern und Böhmen* v Řezně nebo *Ingenious Women* v Hamburku. Na výstavu *Holbein And The Renaissance In The North* ve Frankfurtu nad Mohanem byl po rozsáhlém restaurátorském zásahu zapůjčen obraz *Svatá rodina* od Francesca Melzi.

V oblasti vědy a výzkumu spolupracovalo ROD na projektu programu Ministerstva vnitra ČR (MV ČR) *Komplexní instrumentální metodika pro posuzování pravosti výtvarných děl, databáze materiálů barevných vrstev 20. století*.

DOKUMENTACE, DIGITALIZACE A OCHRANA SBÍRKOVÉHO FONDU

Chemicko-technologická laboratoř (CHTL)

Byl realizován rozsáhlý přírodovědný průzkum na cca 85 výtvarných objektech a zpracováno cca 180 mikro vzorků malby, polychromie, dřeva, plastů a textilu. Náročný byl průzkum kovových soch ze *Sbírký umění Asie*, jejichž vnitřní prostor by měli v roce 2024 prozkoumat pomocí neutronové tomografie Jana Matoušková a Lubomír Sklenka z Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT. Za NGP na projektu spolupracují Radka Šefců a Václava Antušková.

Mimořádně rozsáhlý přírodovědný průzkum byl realizován na nové akvizici *Madony na andělském trůnu z Havraně* od Mistra Bečovské madony. Laboratoř se věnovala také obrazům Oty Janečka, podmalbám na skle čínské provenience a dílům francouzských malířů. Pro SU45 bylo v rámci příprav expozic a výstav prozkoumáno několik děl z moderních materiálů.

Laboratoř shromažďovala data ze standardních výtvarných materiálů pro komparační analýzu. Zvláštní pozornost byla věnována vývoji nové metody pro stanovení barviv pomocí HPLC chromatografie. V rámci vědecko-výzkumné činnosti probíhaly interdisciplinární průzkumné, badatelské a vědecké práce na řešení grantových projektů MK ČR a MV ČR. Ve spolupráci s Kriminologickým ústavem Policie ČR a Fakultou chemicko-technologickou Univerzity Pardubice pokračovalo řešení bezpečnostního projektu *Rozvoj strategického klastru pro efektivní instrumentální technologické postupy při odhalování padělků výtvarných děl moderního umění ve forenzní oblasti*. Za NGP je hlavní řešitelkou Radka Šefců.

Vědečtí pracovníci laboratoře poskytovali konzultace a spolupráci při průzkumech na uměleckých dílech ve sbírkách ostatních státních a veřejných institucí, např. Národního muzea, Ústavu dějin umění Akademie věd ČR, Národního památkového ústavu atd. Expertízy byly prováděny především pro Kriminologický ústav Policie ČR a MK ČR. Vědečtí pracovníci laboratoře se účastnili mezinárodních i tuzemských konferencí a workshopů. Měli jedenáct přednášek a autorsky se podíleli na čtrnácti odborných příspěvcích v recenzovaných periodikách, na odborných monografiích a na přípravě databáze výtvarných materiálů. Odborní pracovníci se aktivně podíleli na přípravě dokumentárního filmu k výročí Jakuba Schikanedera pro rok 2024.

Plánovaný rozpočet na chod laboratoře byl čerpán průběžně, modernizován byl sklad na chemikálie a chemické vybavení. Opraven byl detektor zpětně odražených elektronů (BSE) na elektronovém mikroskopu Jeol LA 6460.

Správa depozitářů

V depozitářích probíhal ve spolupráci s Technickou správou budov nepřetržitý monitoring vnitřního klimatu, dále ve spolupráci s CHTL pravidelná kontrola a měření přítomnosti nežádoucích organických nečistot a plísní ohrožujících sbírku. Správci depozitářů kontinuálně spolupracovali s odbornými pracovníky sbírek a restaurátorských ateliérů. Domácím i zahraničním badatelům byla v depozitářích předkládána umělecká díla ke studiu. Ve spolupráci s odbornými pracovníky CHTL byla zkoumána umělecká díla a pravidelně inventarizovány sbírkové předměty.

Umělecká díla byla připravována k instalaci nebo k uložení do depozitářů v rámci jednotlivých výstav. Výdej a ukládání probíhaly rovněž při přípravě sbírkových expozic SU45 ve 2. patře Veletržního paláce a SUA v Salmovském paláci a dále dle dílčích proměn sbírkových expozic dle výstavního plánu NGP. Umělecká díla byla připravována také k zápůjčkám pro instituce v České republice i v zahraničí. V depozitářích SMU, SSU a SU45 pokračovala plánovaná příprava uměleckých děl – digitalizace a restaurátorský průzkum – k budoucímu převozu do depozitáře v Praze-Jinonicích. Umělecká díla byla předkládána fotografům a restaurátorům.

Dotace 681 000 Kč z programu MK ČR ISO II D směřovala na nákup čtyř setů mobilních zvlhčovačů a odvlhčovačů, které byly instalovány v depozitářích Veletržního paláce. Depozitáře byly dovybaveny mobiliářem k ukládání uměleckých děl (regály, policemi, vozíky, stoly a lampami). Předsálí depozitáře malby bylo dle plánu upraveno tak, aby případný náhlý průnik vody do tohoto prostoru neohrozil umělecká díla. Byly smontovány prostorné regály, které slouží pro uložení rozměrných děl na válcích. V uvolněném prostoru předsálí probíhalo fotografování a inventarizace rozměrných děl a dále i plánovaná digitalizace.

Depozitář v Praze-Jinonicích

V depozitáři probíhala spolupráce se zhotovitelem projektové dokumentace pro první etapu, společností JIKA-CZ, s. r. o., a controllingem VPÚ DECO, a. s., Praha. Se zhotovitelem a jednotlivými útvary NGP byly v rámci kontrolních dnů upřesněny požadavky na projektovou dokumentaci, zhotovitel dokončil dokumentaci pro stavební povolení na podzim roku 2023. Přípravu projektu koordinuje sekce Investice.

Ve spojitosti se vznikem depozitářního areálu v Jinonicích zajišťuje sekce Sbírkový fond přípravu děl před jejich stěhováním z Veletržního paláce. Vzhledem k předpokládanému rozsahu prací je nutné minimálně pět let před stěhováním začít s restaurátorskou kontrolou, která je součástí digitalizačního projektu z programu NPO, a jejich přípravou k transportu. V 1. patře Veletržního paláce, v jižním křídle, byl proto zřízen nový specializovaný restaurátorský ateliér. Započala restaurátorská kontrola stavu děl před transportem, na níž byli využiti tři externí restaurátoři.

DOKUMENTACE, DIGITALIZACE A OCHRANA SBÍRKOVÉHO FONDU

Digitalizace

NGP požádala na konci roku 2022 o dotaci z Národního plánu obnovy (NPO) pro rok 2023 na dva projekty: *Nový digitální systém pro evidenci a management sbírky Národní galerie v Praze* a *Systematická digitalizace podsbírky obrazy*. V červnu 2023 MK ČR projekty schválilo a zařadilo do programu, nicméně NGP neobdržela z NPO plnou žádanou finanční podporu. Prioritou v rámci projektu *Digitální transformace NGP* je nákup a implementace nového sbírkového systému, který nahradí stávající systémy.

Cílem projektu *Nový digitální systém pro evidenci a management sbírky Národní galerie v Praze* je přechod na novou sbírkovou databázi – *Collection Management System (CMS)*, která bude jednotná pro celou instituci. V rámci tohoto projektu byla vysoutěžena a zaslavněna firma Axiell, s. r. o., s produktem Museion. Smlouva na postupný přechod ze dvou stávajících systémů byla uzavřena na čtyři roky, v rámci kterých budou data postupně migrována do nového systému. V roce 2023 probíhaly instalace systémů a jejich implementace do IT prostředí NGP. Zároveň byla provedena testovací migrace dat z *Přírůstkové knihy*. Na podzim roku 2023 byla do programu NPO podána další žádost o finanční prostředky na pokračování tohoto projektu. Projekty se podařilo realizovat, i když pozdní přidělení dotace a zároveň její snížení celý proces značně zkomplikovalo. Část prostředků u projektu *Systematická digitalizace podsbírky obrazy* bude vrácena.

Fotografická dokumentace

Oddělení fotografické dokumentace se věnovalo zejména spolupráci na výše zmíněném projektu *Systematická digitalizace podsbírky obrazy* z programu NPO. V jeho rámci byla v období od září do prosince 2023 zhotovena kompletní fotodokumentace ke 1100 sbírkovým předmětům. Byly podány žádosti do NPO o další dva projekty na zajištění technologického zázemí pro pracoviště na velkoformátové skenování obrazů a na digitalizaci papírových předloh pro rok 2024. Dále oddělení spolupracovalo dle plánu digitalizace zejména na vytváření podkladů pro připravované soupisové katalogy a sbírkové expozice.

Na základě externích žádostí o reprodukování sbírkových předmětů NGP byla průběžně zajišťována fotodokumentace. Celkem bylo přijato cca 250 a vyřízeno 200 objednávek (poskytnuto bylo 750 snímků). Při plnění interního vědecko-výzkumného úkolu, v rámci kterého bude NGP postupně publikovat on-line soupisové katalogy, zveřejnilo fotooddělení digitální dokumentaci ke třem katalogům.

Celoročně probíhala koordinace prací externích fotografů v rozsahu dle přidělených prostředků. Tým byl v rámci projektu NPO rozšířen o digitalizační skupinu dalších šesti externích fotografů. Došlo k vyklizení prostor 7. patra Veletržního paláce, vybudování provizorního pracoviště a úspěšným stavebním úpravám digitalizačního pracoviště, které se sem následně vrátilo zpět z provizorních prostor. V paláci Kinských bylo zprovozněno trvalé digitalizační pracoviště pro fond SGK.

VĚDA A VÝZKUM

Publikační a ediční činnost

Ediční oddělení (EDI) zajišťuje ediční činnost instituce v úzké spolupráci s historiky umění, kurátory, lektory, restaurátory, archivem, knihovnou a dalšími pracovišti. Vedle tradičního typu tiskovin – katalogů ke stejnojmenným výstavám (například *Petr Brandl: Příběh bohéma a Akvarel mezi Prahou a Vídní*) a dvou periodik (*Ars linearis* a *Bulletinu NGP*) – byla vydána také výpravná monografie, která poprvé v úplnosti představila univerzitní teze navržené Karlem Škrétou (Petra Zelenková, *Karel Škréta a univerzitní teze v českých zemích*). Doprovodily je i menší publikace určené především mladšímu publiku. Spojení výpravných odborných knih s popularizačními, cenově přístupnějšími, se opět ukázalo jako šťastné a návštěvníky dobře hodnocené.

EDI spolupracovalo na redakčních úpravách textů, které během roku vznikaly v Oddělení komunikace a v jednotlivých sbírkách. Šlo například o letáky k aktuálním výstavám, tiskové zprávy a nejrůznější typy textů publikované on-line na webových stránkách galerie nebo na sociálních sítích. Součástí pracovní náplně EDI v úzké spolupráci s obrazovým editorem NGP bylo zajišťování reprodukční a licenční obrazové agendy související s konkrétními vydávanými tituly. Důležitou činností týkající se výstavních projektů napříč galerií byla spolupráce všech dotčených oddělení na výběru grafika a architekta, v případě EDI především ve spojení s formulací požadavků nejen na vizuální atraktivitu konkrétní publikace, ale i na kvalitní knižní grafiku.

V roce 2023 vydala NGP celkem 24 publikací, většinu z nich v cizojazyčných mutacích, některé dvojjazyčně nebo s anglickým resumé. Rozsáhlá vlastní knižní produkce má díky své odborné a vizuální kvalitě pevné místo v povědomí nejen české, ale i mezinárodní odborné i širší veřejnosti.

Výstavní katalogy a monografie

Šefců, Radka (ed.). *Pigmenty a jejich identifikace*. Česky s anglickým resumé, 296 stran, 400 reprodukcí

Zelenková, Petra (ed.), *Karel Škréta a univerzitní teze v českých zemích*. Česky s anglickým resumé, 344 stran, 130 reprodukcí

Kolářová, Petra. *V krouzcích dýmu. Portrét moderního umělce*. Česky s anglickým resumé, 188 stran, 180 reprodukcí

Dlábková Markéta, Old Drawings, New Authors. Newly Attributed 19th-Century Works in the Collection of Prints and Drawings of the National Gallery in Prague / Staré kresby, noví autoři. Nově určené práce z 19. století ve Sbírce grafiky a kresby Národní galerie v Praze, *Ars linearis* XIII, 2023, s. 38–44, 86–88.

Steckerová, Andrea. *Petr Brandl. Příběh bohéma*. Česky s anglickým resumé, 200 stran, 100 reprodukcí

Janičková, Adéla, Novotný, Michal (ed.), Skopalová, Eva, *1939–2021: Konec černobílé doby*. Česky a anglicky, 212 stran, 150 reprodukcí

Šámal, Petr. *Akvarel 19. století mezi Prahou a Vídní*. Česky a anglicky, 200 stran, 120 reprodukcí

Šmejkalová, Adriana. *Saul Steinberg: Mezi linií a textem*, katalog výstavy. Česky a anglicky, 36 stran.

Strnadlová, Anna. *Pravoslav Sovák: Hlasitost ticha*, katalog výstavy. Česky, 32 stran, 20 reprodukcí

Kolářová, Petra. *Příprava na vraždu v domě. Kresebné studie Jakuba Schikanedera*. Česky a anglicky, 36 stran.

Soupisové katalogy

Babická, Lenka, Lešovský, Dalibor (ed.), Zlatohlávek, Martin. *Soupisový katalog italské kresby*. Anglicky, 352 stran, 600 reprodukcí.

Jandlová Sošková, Martina (ed.). *Francouzské malířství 17. až 18. století*. Anglicky, 256 stran, 120 reprodukcí.

Klimtová, Zdenka, Šefců, Radka. *Indické rágamálové album ze sbírek Národní galerie v Praze. / Ragamala Painting from the Collections of the National Gallery in Prague*. Česky a anglicky, 120 stran, 55 reprodukcí.

Recenze

Kolářová, Petra. Recenze odborné publikace *Petr Wittlich: Auguste Rodin, Arbor vitae, Řevnice 2021*, Bulletin Národní galerie 2023, v tisku.

Umění v archivu

Hylmar, Tomáš (ed.). Ladislav Zívř. *Deníky 1945–1952*. Česky s anglickým resumé, 220 stran, 90 reprodukcí.

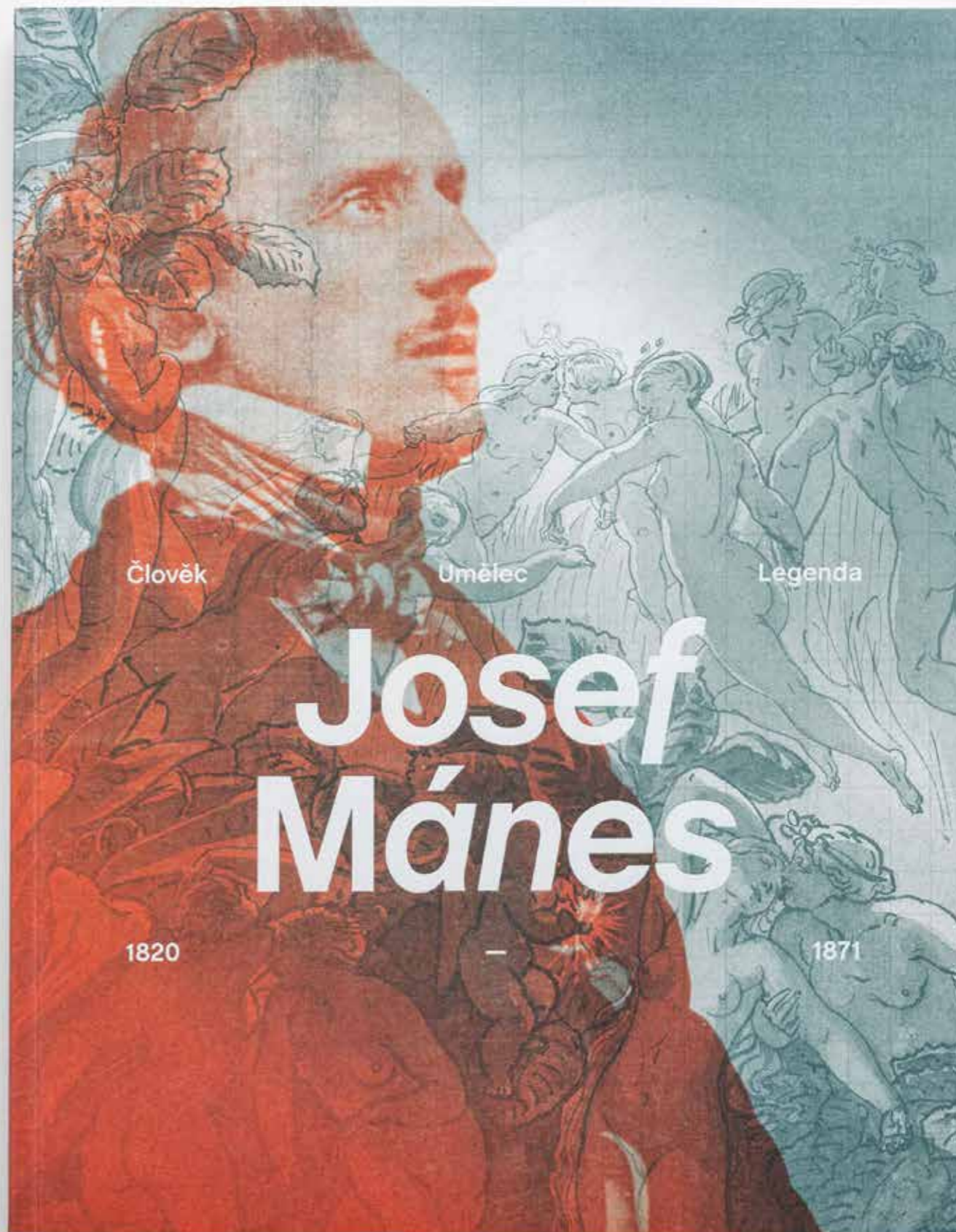
NGP dětem

Švec Sybolová, Monika. *Mánes. Přítel a umělec*. Česky, 90 stran, 50 reprodukcí.

Zajícová, Anna, Chmelová, Anna, Bystřický, Oldřich. *Brandl. Obrazy do kapsy*. Česky a anglicky, 56 stran, 40 reprodukcí.

Muráňová, Ida, Matoušková, Šárka. *Preissig. Obrazy do kapsy*. Česky a anglicky, 56 stran, 40 reprodukcí.

Bystřický, Oldřich, Muráňová, Ida, Němcová, Alice. *Zrzavý. Obrazy do kapsy*. Česky a anglicky, 56 stran, 40 reprodukcí.

VĚDA A VÝZKUM

Strategie udržitelné publikační činnosti – základní rozvaha

Premisa

Udržitelnost vnímáme v celém environmentálně-společenském kontextu, nikoliv jen jako jako proces sledování jednotlivých částí cesty vzniku publikace.

Co sledujeme

Základním předpokladem udržitelného přístupu nakladatelské činnosti je zaměření na kvalitu a obsah vydávaných publikací. Smysl dávají knihy, které vydrží, a to jak z hlediska materiálu použitého na jejich výrobu, tak obsahu, který by měl být nadčasový a atraktivitu by neměl ztratit ani za vyšší desítky či stovky let.

Oba tyto aspekty jsou v rámci publikační činnosti NGP zcela naplňovány.

Naopak publikace s instantním obsahem, které nekladou důraz na vysokou kvalitu reprodukováných vyobrazení a které jsou předurčeny k jednorázové či krátkodobé spotřebě, by bylo vhodnější publikovat pouze v elektronické podobě.

Snažíme se zohledňovat environmentální ohleduplnost při výrobě publikací. Z rešerše, kterou jsme realizovali ve spolupráci s tiskárnami Helbich, HRG, Protisk a Indigoprint (všechny pravidelně tisknou pro NGP), vyplývá následující:

Všechny oslovené tiskárny kladou velký důraz na udržitelný přístup při výrobě.

Barvy, které se pro tisk používají, jsou ekologicky odbouratelné. Všechny materiály odpovídají evropským normám a směrnicím, nároky na provoz a VOC látky jsou pravidelně kontrolovány ČIŽP a hygienou.

Je možné si vybírat papíry s certifikací FSC. Pro tisk katalogů tiskárny doporučují například papíry Arctic volume nebo Munken (ten NGP pravidelně používá).

Logo FSC může být umístěno v tiráži díla jen za splnění přísných podmínek, náhled stránky s logem FSC musí tiskárna vždy poslat na schválení do centrály rady v Londýně. NGP se podařilo docílit certifikace FSC u knihy *Od Michelangela po Callota. Umění grafiky manýrismu*.

Neplatí obecné představy, že recyklovaný papír je vždy ekologičtější. Naopak, ekologická stopa recyklovaného papíru bývá mnohem vyšší než při výrobě nového papíru.

Vědecko-výzkumná činnost

Mezi tuzemské kooperace roku 2023 patří badatelské aktivity vztahující se ke zpracování sbírkových fondů v odborné spolupráci s Masarykovou univerzitou v Brně, Univerzitou Karlovou v Praze, Univerzitou Palackého v Olomouci, Muzeem umění Olomouc, Moravskou galerií v Brně, Filosofickým ústavem Akademie věd České republiky, Národním muzeem, Národním památkovým ústavem či Národní knihovnou.

K vlastní odborné a vědecko-výzkumné činnosti a výzkumné spolupráci lze zařadit i realizaci mezinárodních i tuzemských výstavních projektů včetně přípravy výstavních katalogů a dalších doprovodných publikací.

Mezinárodní vědecko-výzkumná spolupráce pokračovala krátkodobými stážemi v rámci výměnných pobytů zaměstnanců NGP se Staatliche Kunstsammlungen Dresden. Odborní pracovníci NGP kooperovali na výstavních projektech s předními světovými institucemi Musée du Louvre, Kunsthalle Wien, Tartu Art Museum, British Museum – Department of Prints and Drawings, National Gallery of Art ve Washingtonu, D.C., Kupferstich-Kabinett v Berlíně a Rijksmuseum Amsterdam.

VĚDA A VÝZKUM

Řešené grantové projekty

2021–2025

Rozvoj strategického klastru pro efektivní instrumentální technologické postupy při odhalování padělků výtvarných děl moderního umění ve forenzní oblasti (MV, VJ01010004, hlavní řešitel za NGP Radka Šefců, projekt ve spolupráci s Kriminologickým ústavem Policie ČR a Univerzitou Pardubice.)

2021–2023

Architektura (ž.). Ženy, emancipace, architektura v druhé polovině 20. století (GAČR, GA 21-22749S, hlavní řešitel za NGP Helena Huber-Doudová, projekt ve spolupráci s Vysokou školou uměleckoprůmyslovou v Praze.)

2020–2023

Projekt LINDAT/CLARIAH-CZ. Rozšíření repozitáře, služeb a výpočetního klastru výzkumné infrastruktury (MŠMT, EF18_046/0015782, EF – Operační program výzkum, vývoj, vzdělávání, řešitel za NGP Tomáš Vavříčka, ve spolupráci s Univerzitou Karlovou /hlavní řešitel/ a dalšími čtyřmi vědecko-výzkumnými institucemi.)

2023–2025

„Český Vasari“ Jan Jakub Quirin Jahn (1739–1802) a jeho pojetí dějin výtvarného umění v Čechách (GAČR, GA 23-05042S, hlavní řešitelka za NGP Radka Heisslerová, projekt ve spolupráci s ÚDU AV ČR, v. v. i.)

2023–2027

Památky a společnost v českých zemích mezi lety 1900 a 1960: Profesionální a osobní strategie ochránců památek ve světle soukromé korespondence (NAKI III, DH23P03OVV062, řešitel za NGP Tomáš Hylmar, projekt ve spolupráci s ÚDU AV ČR, v. v. i. – hlavní řešitel, a Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR, v. v. i.)

2023–2026

Digitální výzkumná infrastruktura pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy (Projekty velkých infrastruktur pro VaV MŠMT, LM2023062, řešitel za NGP Tomáš Vavříčka, ve spolupráci s Univerzitou Karlovou /hlavní řešitel/ a dalšími patnácti vědecko-výzkumnými institucemi.)

Projekt Iperion HS ve spolupráci s C2RMF, Paříž na téma: *Questions Regarding the Authenticity of Paintings by Eugène Delacroix in the Collection of the National Gallery Prague: Revisited*; hlavní řešitel: Martina Bezoušková (SMU), spoluřešitelé: Václava Antušková (laboratoř), Marie Horváthová (RANG), odborná spolupráce: Radka Šefců, Hana Bilavčíková

Knihovna

Knihovna NGP je specializovanou knihovnou zaměřenou na výtvarné umění a dějiny umění. Fond knihovny tvoří odborné publikace zaměřené na výtvarné umění, výstavní katalogy českých a zahraničních výtvarníků a sbírek, z nichž velkou část tvoří výstavní a sbírkové katalogy NGP od roku 1821. Specifickou částí fondu jsou aukční katalogy. Zajímavou položkou je sbírka odborných publikací zaměřených na orientální umění. Aktuálně má knihovna 131 000 knihovních jednotek. Fond odborných periodik zahrnuje tituly české i zahraniční proveniencí od roku 1839. Důležitou součástí je rozsáhlý historický fond, který zahrnuje publikace (včetně starých tisků) z původní knihovny Společnosti vlasteneckých přátel umění. Pracovníkům NGP poskytuje knihovna služby pro odbornou a vědeckou práci, veřejnosti pak publikace zpřístupňuje k prezenčnímu studiu.

Katalogizace významných knižních celků

V roce 2023 bylo dokončeno odborné zpracování daru francouzského historika umění Patricka Imbarda, který knihovně věnoval soubor 1449 aukčních katalogů především z francouzských aukcí z let 1960 až 2017. Tyto aukce byly zaměřeny na výtvarné umění 19. až 20. století a současné umění.

Byla dokončena katalogizace daru knihovny dr. Olgy Pujmanové-Stretti. Soubor obsahuje cenné odborné publikace z oboru výtvarného umění a dějin umění, především italského malířství 13. až 16. století. Jedná se o jedinečné publikace získané na základě osobních vztahů dr. Pujmanové s významnými zahraničními kunsthistorickými odborníky.

VĚDA A VÝZKUM

Elektronické informační zdroje

Významným zdrojem odborných informací jsou elektronické informační zdroje a licencované odborné článkové databáze. Knihovna NGP je zapojena do projektu *CzechELib*, jehož garantem je Národní technická knihovna. Jeho prostřednictvím získala instituce přístup do databáze *Art & Architecture Source* firmy EBSCO. Knihovna nabízí přístup i do neméně významné zahraniční elektronické článkové databáze JSTOR. Čtenářům zprostředkovala také přístup k Národní digitální knihovně (NDK), provozované Národní knihovnou ČR – *Díla nedostupná na trhu (DNNT)*.

Pokračovala spolupráce na projektu *Souborný katalog umělecko-historických knihoven (ARTlib)*, jehož cílem je jednoduše a z jednoho zastřešujícího prostředí vyhledávat uměnovědnou literaturu ze všech katalogů zúčastněných knihoven. NGP získala dotaci Ministerstva kultury ČR, kterou využila na modernizaci webových stránek projektu.

Digitalizace

Knihovna zpřístupnila v digitální podobě další část fondu, a to sbírkové a výstavní katalogy Společnosti vlasteneckých přátel umění.

Archiv

Posláním archivu je získávání, odborné zpracování, evidence a ochrana archiválií a zpřístupňování dokumentů vědeckým pracovníkům NGP i odborné veřejnosti. V roce 2023 archiv navštívilo 113 badatelů, kteří uskutečnili 217 badatelských návštěv.

Pracovníci archivu pokračovali v inventarizaci archivních fondů a sbírek, a tím i v jejich zpřístupnění širší badatelské veřejnosti. Inventarizovány byly archivní fondy Moderní galerie (1902–1942), Národní galerie v Praze (1945–1990) a Jiří Kotalík (1920–1996). Důležitým přínosem pro badatele se stal zpracovaný soupis výstav NGP pro období 2015–2020.

Archiv byl aktivní i v akviziční oblasti a v péči o sbírky. Soubor fotografií díla rozšířil archivní fond sochaře Bohumila Kafky (1878–1942) a o kresby byl doplněn fond malíře Ady Nováka (1912–1990). Archiv též získal nový osobní fond malíře a grafika Arna Naumana (1887–1959). Celoročně byly shromažďovány výstřižky, katalogy a plakáty k dokumentaci činnosti instituce. Významným výstupem se stala i digitalizace téměř 600 kusů barevných diapozitivů, které dokumentují neoficiální výstavní aktivity z let 1987–1989. Archiv též nechal restaurovat soubor historických plakátů výstav, neboť některé z nich byly poškozeny v té míře, že hrozil jejich zánik. Při výběru se přihlíželo nejen k jejich stavu, ale také k výtvarné i historické hodnotě. Zvoleny byly především plakáty výstav *Krasoumné jednoty* a uměleckého spolku *SVU Mánes*.

Proběhl první rok výzkumného projektu GAČR „Český Vasari“ *Jan Jakub Quirin Jahn (1739–1802) a jeho pojetí dějin výtvarného umění v Čechách*. V časopise *Umění* vyšla studie s názvem *Pozapomenutý monument – příběh nerealizovaného pomníku generála Laudona v Praze* (Radka Heisslerová – Kryštof Loub). Významného malíře 18. století Karla Škréty přiblížil text a edice *Pod ochranou císaře* publikované v rámci monografie *Karel Škréta a univerzitní teze v českých zemích* (Radka Heisslerová). Na základě archivního výzkumu vznikla studie *Hrobka rodu Hanavských v Hořovicích – nová zjištění* publikovaná ve sborníku *Epigraphica et Sepulcralia XI* (Markéta Kudláčová). Dosud nezpracované téma přiblížila studie *Historik umění a film – kinematografické aktivity Jiřího Kotalíka v letech 1967–1990* (Ivana Poláková), která vyšla v Bulletinu NGP.

Intenzivně probíhala spolupráce na doprovodných programech výstavy *Petr Brandl: Příběh bohéma*. Materiály ze sbírek archivu byly poskytnuty i pro přípravu filmu *Nákup století. 1923: Zrod francouzské sbírky*. Dohledány byly archivní podklady pro sbírkovou expozici *1939–2021: Konec černobílé doby a zapůjčeny archiválie na výstavy 100 let francouzské sbírky* (NGP), *Josef Mánes: Člověk – umělec – legenda* (NGP), Ladislav Zívř (1909–1980): *Ve světlých záblescích otevřeného vesmíru* (Galerie města Trutnova) a na výstavu *Suzanne Valadon. Un monde à soi* (Centre Pompidou-Metz).

VZDĚLÁVÁNÍ A VEŘEJNÉ PROGRAMY

Oddělení rozvoj publika zprostředkovávalo umění široké veřejnosti aktivitami, jejichž podstatným aspektem byla srozumitelnost, různorodost, inkluзивita a odstraňování bariér. Komunitu příznivců, kteří chtějí s uměním trávit více času, propojil Klub přátel NGP. V roce 2023 byl evidován největší počet členů od jeho založení v roce 2016. Celkem bylo realizováno 1934 programů pro 45 941 osob.

NGP školám a pedagogům 2023

Klíčovou cílovou skupinu edukace tvořili žáci a studenti škol a pedagogové, jimž je určeno více než 50 % edukačních programů. Využívají hlavně stálou nabídku ke sbírkovým expozicím. Oproti roku 2022 narostl počet programů o více než 40 %, celkově se jich uskutečnilo 1059.

Programy rozvíjejí schopnost vnímat umělecká díla, kriticky je hodnotit a využívat je jako inspiraci pro kreativní vzdělávání. Do stálé nabídky byly zařazeny programy k novým sbírkovým expozicím umění a architektury ve Veletržním paláci. Pro skupiny nejen ze sociálně znevýhodněného prostředí byly přidány série workshopů – projektových dnů pod názvem „Vlastní cestou k umění“. Programy byly rozšířeny o otázku inkluze jako takové, zejména v programech k výstavě Evy Koťátkové *Moje tělo není ostrov*. Pro pedagogy proběhl seminář *Galerie jako inspirace*, k hlavním výstavám sezony vznikly metodické materiály. Ve spolupráci s NIPOS Artama se uskutečnila *Celostátní přehlídka výtvarných prací dětí a mládeže* a workshopy a seminář pro učitele, které se setkaly s velkým ohlasem. Pokračovala spolupráce s platformou Máš umělecké střevo?, dále s platformou uMĚNÍM a Festivalem umění, kreativity a vzdělávání. Studentstvu z univerzit byly poskytovány metodické konzultace a NGP zaujala roli jednoho ze stakeholderů projektu *Horizon Amass*, řešeného Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy.

Programy pro dospělé

Tradičním formátem vzdělávání v expozicích a výstavách byly komentované prohlídky a přednášky či diskuse se specialisty a s odbornými lektory z uměnovědných a dalších oborů.

Workshopy a tvůrčí dílny pro dospělé

Proběhly *Letní plenérové dílny* inspirované Josefem Mánesem, malířskou technikou akvarelu 19. století či díly Petra Brandla. Dílny nabídly návštěvníkům inspiraci k vlastní tvorbě. V rámci letního programu se promítalo v letním kině v zahradě kláštera sv. Anežky České.

Kurzy dějin umění

Kurzy *Základy dějin umění* a *Seznamte se s uměním ve sbírkových expozicích NGP* přinesly publiku základní orientaci v dějinách umění i sbírkových expozicích. Pokročilým zájemcům umožnily jít do hloubky ve vybraných tématech (*Zaostřeno na Josefa Mánesa*, *Zaostřeno na 100 let výročí státního nákupu francouzského umění*, *Zaostřeno na Jakuba Schikanedera*, *Zaostřeno na Architekturu všem* a *Umění ve filosofické zpovědnici II.*), připravené ve spolupráci s Fakultou humanitních studií UK). V rámci kurzů proběhlo více než 160 lekcí.

Důležitou součástí veřejného programu byly umělecké performance. NGP iniciovala vznik nových performancí, které připravili Martin Kohout (*Still there, more or less, or not*) a Miřenka Čechová (*Being and Becoming*). Sérii performancí *Spojené nádoby: 70X90* připravili Sláva Sobotovičová, Nikola Balberčáková, Markéta Slaná, Maja Štefančíková a Tomáš Moravanský.

K oslovení nového publika byly využity zejména akce během dní volného vstupu 4. a 5. února, kdy galerie oslavila 227. výročí vzniku, Mezinárodní den muzeí a galerií, státní svátky 28. října a 17. listopadu. Program nabízel zejména krátké tematické komentáře, které přiblížily sbírky širokému publiku.

Ateliéry, interaktivní studia, nově koncipované prostory pro vzdělávání

Součástí hlavních výstav sezony byla nově koncipovaná interaktivní studia, v nichž se návštěvníci bez rozdílu účastnili tvůrčích aktivit, které hravou formou rozvíjejí výstavy a směřují k hlubšímu vnímání umění. V nové expozici *1939–2021: Konec černobílé doby* byl vytvořen otevřený ateliér se třemi tvůrčími aktivitami, které reagovaly na umělecké principy dané doby. Pro prostor *Atlas* vznikly umělecké vstupy Richarda Loskota, Anny Slama a Marka Delonga. Revitalizací prošel ateliér v klášteře sv. Anežky České s novou interaktivní stěnou a také výtvarný ateliér v barokním domku.

NGP dětem a vícegenerační programy

Tým odborných lektorů zajistil umělecké vzdělávání dětí od 1,5 roku do dospělosti prostřednictvím různorodých tradičních i inovativních formátů. Ty vždy vycházejí z konkrétních výtvarných děl či uměleckých přístupů, které byly didakticky rozpracovány do nízkoprahových aktivit. U úspěšné programové řady *Otevřená výtvarná herna* byl navýšen počet repríz na šest týdně. Ateliéry se konaly třikrát týdně a víkendové vícegenerační dílny pro děti starší 6 let s dospělými jednou až dvakrát měsíčně. V létě se uskutečnilo devět tematických týdenních letních ateliérů pro děti od 6 do 16 let. Proběhla také odpolední rodinná zahradní slavnost *Anežka dětem*. Pokračovalo publikování podcastu *Zvuk umění*. Desetidílná série pojednávala o krátkodobých výstavách, stálých sbírkových expozicích i fungování instituce jako takové.

Na veřejných programech NGP spolupracovala s dalšími kulturními subjekty živého umění: Lunchmeat Festivalem, Prague Quadriennale, Malou inventurou a v rámci cyklu *Obraz a hudba* také se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK. NGP se zapojila do programu celostátních a celopražských festivalů Open House Praha, Den architektury, Máme otevřeno, Prague Art Week, Letní slavnosti staré hudby – Piccoli.

VZDĚLÁVÁNÍ A VEŘEJNÉ PROGRAMY

Galerie jako místo inkluze, programy pro znevýhodněné

NGP naplňovala strategii zpřístupňování umění publiku s fyzickými hendikepy, zejména s postižením sluchu, zraku a pohybovými omezeními. K dispozici byly dvě hmatové expozice středověkého a barokního umění.

Pro zrakově znevýhodněné návštěvníky byly realizovány programy, jež zahrnují hmatovou expozici odlišností středověkých soch i prohlídku architektury kláštera tak, že jsou zapojeny všechny smysly. Účastníci se mohou dotýkat stavebních materiálů i haptického modelu klášterního areálu, prozkoumat čichem i hmatem různé byliny, které se ve středověku pěstovaly či byly používány v kuchyni, v chrámech si mohou poslechnout zvuky chorálů. Výstavou Evy Kofátkové *Moje tělo není ostrov* provedla posluchače podcastu NGP *Zvuk umění* nevidomá umělkyně Pavla Kovaříková.

Pro osoby se sluchovými hendikepy byly ke všem výstavám realizovány prohlídky v českém znakovém jazyce. V rámci spolupráce na mezinárodním projektu Dance Well v klášteře sv. Anežky České a ve Veletržním paláci probíhala pravidelná setkání s tancem pro všechny, kterým vstoupila do života Parkinsonova choroba nebo jiné pohybové omezení. NGP tak vytvořila bezpečný prostor pro ty, jimž leží na srdci péče o sebe i společenskou soudržnost.

Účast na odborných konferencích a kolokviích

Edukační činnost a příklady dobré praxe byly prezentovány na relevantních fórech a sympoziích celkem šesti tuzemskými a jedním zahraničním příspěvkem:

Kristýna Řihová, Anežka Kantorová, příspěvek Education is Not an Island, konference *World summit of Arts Education*, Madeira, 1.–3. 3. 2023

Jitka Handlová, Anna Zajícová, příspěvek Falza! Na cestě mezi falzem a originálem, konference *Čerstvý vítr*, Moravská galerie, Brno, 20.–21. 4. 2023

Oldřich Bystřický, Barbora Kleinhamplová, Eva Skopalová, příspěvek ATLAS: Ateliér tvorby a laboratoř asociativního snění, konference *Čerstvý vítr*, Moravská galerie, Brno, 20.–21. 4. 2023

Oldřich Bystřický, Ida Muráňová, příspěvek Výtvarná výchova bez umění, *umění bez výtvarné výchovy? Mezinárodní vědecká konference České sekce INSEA*, Ostrava, 13.–14. 10. 2023

Kristýna Řihová, příspěvek Nástroje evaluace vzdělávacích programů v galerii, *Mezinárodní vědecká konference České sekce INSEA*, Ostrava, 13.–14. 10. 2023

Kristýna Řihová, Alena Kotyza, příspěvek Diskurzivní pojetí edukace v Národní galerii Praha, konference *Muzeum a změna*, Praha, 24. 10. 2023

Ida Muráňová, Šárka Matoušková, Alice Němcová, příspěvek Kmentová do kapsy, konference *Stopy Evy Kmentové*, Moravská galerie, Brno, 3.–4. 11. 2023

Vzdělávací a veřejné programy NGP 2023

	Počet programů	Počet účastníků
Mateřské školy	136	2 516
Základní školy	581	11 981
Střední a vysoké školy	316	6 091
Skupiny osob se specifickými potřebami + UA + cizojazyčné	10	163
Pedagogové	16	181
Školy celkem	1 059	20 932
Dospělí (výtvarné dílny, kurzy, komentované prohlídky, přednášky)	515	11 425
NGP dětem – Děti a rodiny (výtvarné dílny, herny a ateliéry)	360	13 584
Celkem	1934	45 941

Dílna pro děti s dospělými „Pár kroků k baroku“ ve výstavě Petr Brandl: *Příběh bohéma*, foto Anna Ritterová

s. 94 a 96 Vzdělávací program pro školy „Vlastní cestou k umění“ ve sbírkové expozici 1939–2021: *Konec černobílé doby*, foto Katarína Hudačínová

1948

ICONO GOUTIER

DALŠÍ AKTIVITY NGP, SPOLUPRÁCE A METODICKÉ CENTRUM PRO MUZEA
VÝTVARNÉHO UMĚNÍ (MC MVU)

DALŠÍ AKTIVITY NGP A SPOLUPRÁCE

Mezinárodní a tuzemské spolupráce

Pražské Quadriennale 2023 (PQ)

Pražské Quadriennale nabídlo bohatý program ve Veletržním paláci. Od 8. do 18. 6. 2023 uvedlo v jeho 5. patře výstavní okruh třemi programovými sekcemi PQ; výstava Fragments II oslavovala rozmanitost scénografického přístupu k práci s měřítkem prostřednictvím modelů, maket či scénografických miniatur – trojrozměrných reprezentací reality. Výstava divadelního prostoru představila místa kulturních setkání, od fyzických po virtuální. Výstava Ceny za nejlepší publikaci umožnila návštěvníkům zastavit se a oddechnout si při listování knihami přihlášenými do otevřené výzvy této programové sekce.

Fotograf Festival – Hypertension23

Výstava Hypertension23 se zaměřila na práce poslední dekády reflektující naše nové virtuální já přesahující hranice kyberprostoru a v souvislosti s tím i proměnlivost lidské identity v digitálním fluidu. Žijeme v době transformace lidského těla v tekutou digitální hmotu ovlivňující všechny aspekty našeho života. Naše digitální entity brouzdají kyberprostorem a vytváří si vlastní enklávy, v nichž každé virtuální já nepřetržitě touží se dobře prezentovat. Stáváme se subjekty ztělesněných fantazií, ve kterých můžeme být někým úplně jiným – navždy, na nějakou dobu, nebo jen na jeden post. Součástí výstavy byla také instalace The Extreme Self: Age of you autorů Shumona Basara, Douglase Couplanda a Hanse Ulricha Obrista. Fotograf Festival proběhl v prostoru Veletržního paláce od 22. 9. 2023 do 11. 2. 2024.

Designblok

NGP vůbec poprvé hostila největší přehlídku designu a módy ve střední Evropě. 25. ročník Designbloku proběhl od 4. do 8. 10. 2023 ve Veletržním paláci a v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze. Tématem, které je již tradičně koncepčním pojátkem celého festivalu, se pro 25. ročník Designbloku stala cesta. Výstavní prostory Veletržního paláce představily novinky českého i mezinárodního designu v tradičních formátech Superstudia prezentujícího firmy a značky a Openstudia určeného pro designéry, designérská studia, studenty a nezávislé tvůrce. Instalace vystavujících byly umístěny ve Velké dvoraně, mezaninu, 1. a 3. patře i exteriéru Veletržního paláce.

Prague Art Week (PAW)

V rámci PAW 2023 hostila NGP Superstudio a zahájení této přehlídky bylo součástí podzimního openingu 21. 9. 2023. Tento opening doprovodila performance Higher xtn italského umělce a choreografa Michela Rizza. Opening – stejně jako celý program PAW23 včetně komentovaných prohlídek, doprovodných událostí a workshopů – byly veřejnosti přístupné zdarma.

Lunchmeat Festival

Ve spolupráci s Lunchmeat Festivalem a PAW realizovala NGP výše zmíněnou performanci Michela Rizza. Zabývala se tancem v kontextu stavu plynutí a transcendence. Umělec ve svém díle zkoumá katarzní a transformační sílu techno hudby, jejíž opakující se rytmy mohou dočasně rozostřit vnímané hranice těla.

Komunikace a NGP on-line

Hlavním komunikačním cílem NGP je kontinuálně pracovat na viditelnosti u široké veřejnosti a zvyšovat povědomí o existenci galerie. Snahou je budovat její značku tak, aby první asociace podpořily pozici otevřené, moderní a dostupné kulturní instituce. Posilujeme zejména digitální formáty komunikace, které nám umožní specifické oslovení různých cílových skupin. Rozvíjíme zajímavá mediální partnerství a spolupráce jak formou redakčního obsahu, tak dalších méně tradičních formátů.

K výstavě *Petr Brandl: Příběh bohéma* a při příležitosti výročí 100 let nákupu tzv. francouzské sbírky připravila NGP pro své návštěvníky audioprůvodce, tedy zvukový komentář, který je možné si načíst telefonem. Prvně jmenovaný vznikl pouze v českém jazyce a poslechl si jej více než 2 000 návštěvníků. Průvodce k výročí francouzské sbírky vznikl v české, francouzské a anglické verzi a slyšelo jej téměř 5 000 návštěvníků.

Pokračovala spolupráce na podcastu *Zvuk umění* a při tvorbě nových videí na YouTube i na sociální síti. Kromě propagačních a vzdělávacích videí k aktuálním výstavám byla jako doplněk k expozici *1939–2021: Konec černobílé doby* publikována série *Artist talk*.

Na sociálních sítích se NGP zaměřila zejména na komunikaci na Instagramu s cílem lépe oslovovat mladší cílovou skupinu. „Reach“ (dosah) na sociálních sítích Facebook a Instagram vzrostl za celý rok 2023 o 2112923 lidí (což je zvýšení o 36 % oproti roku 2022).

Instituce se prezentuje také na sociálních sítích LinkedIn a X (Twitter) a na samostatném facebookovém účtu NGP dětem. Byl zrevidován proces plánování obsahu na sociální síti a začaly se využívat nové nástroje administrace.

Počty fanoušků na jednotlivých sociálních sítích byly ke konci roku 2023 následující:

Facebook: 41 748
Instagram: 37 033
LinkedIn: 2 907

V roce 2023 zrealizovala NGP osm kampaní k projektům:

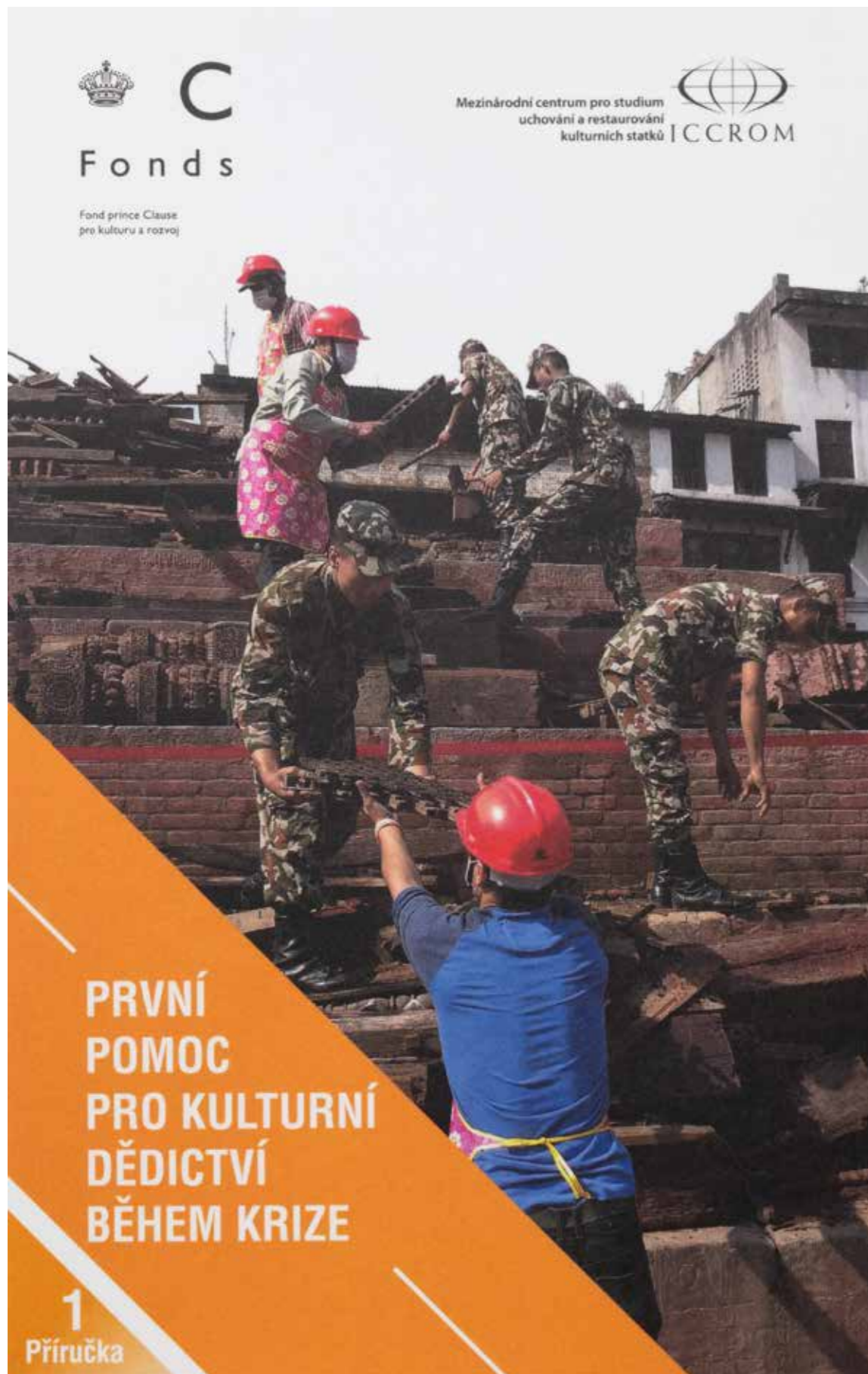
Eva Kotátková (Moje tělo není ostrov)
Josef Mánes: Člověk – umělec – legenda
1939–2021: Konec černobílé doby
Architektura všem
100. výročí francouzské sbírky
Petr Brandl: Příběh bohéma
Akvarel mezi Prahou a Vídní
Klub přátel

Tyto kampaně obsahovaly mix médií: outdoor (reklamu venku), rádio spoty, online reklamu, tištěnou inzerci, TV reklamu.

Vznikl projekt upgrade webových stránek se zaměřením na technologické zlepšení webu ngprague.cz, který pokračuje i v roce 2024, kdy se galerie chce zaměřit na lepší návštěvnícký zážitek.

V roce 2023 jsme uspořádali osm tiskových konferencí a vydali patnáct tiskových zpráv (všechny jsou dostupné na našem webu, v sekci pro média). Největší počet mediálních výstupů (303 článků, do konce roku 2023) měla výstava *Petr Brandl: Příběh bohéma*.

METODICKÉ CENTRUM PRO MUZEA VÝTVARNÉHO UMĚNÍ (MC MVU)

Rok 2023 byl prvním rokem, kdy byla rozvíjena nová *Koncepce činnosti Metodického centra pro muzea výtvarného umění v Národní galerii v Praze na léta 2023 až 2027*.

V rámci metodické činnosti, kterou MC MVU naplňuje veřejné služby pro vlastníky a správce sbírek výtvarného umění podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, byly zorganizovány dva workshopy, jeden seminář a vydán český překlad mezinárodní metodiky.

V dubnu 2023 byl ve spolupráci s JUDr. Adélou Faladovou z Oddělení autorského práva MK ČR uspořádán seminář *Novela autorského zákona 2022 a muzea*. Jeho obsahem byly aktuální změny v zákoně a jejich dopady na muzejní práci. Účastníci obdrželi publikaci *Muzea versus autorské právo*. Její vydání připomnělo specializované číslo 4/2023 Věstníku Asociace muzeí a galerií, které se zaměřilo na autorské právo.

V říjnu 2023 MC MVU připravilo vlastní workshop *Novela Vyhlášky MK č. 275/2000 Sb. ke sbírkovému zákonu č. 122/2000 Sb.*, který shrnul změny ve vyhlášce a informoval o nových náležitostech režimu zacházení se sbírkou, o dopadech novely na pravidelnou inventarizaci sbírek a o novém způsobu jejího vykazování Ministerstvu kultury.

V listopadu 2023 byl ve spolupráci s oddělením bezpečnosti a ochrany majetku NGP a externími specialisty uspořádán workshop *Krizové řízení v muzeích II*. Jeho obsahem byl bezpečnostní plán kulturní organizace a spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému. V praktické části byly probrány principy organizace evakuace sbírek a první pomoci osobám.

Manuál k realizaci bezpečnostního plánu spolu s dalšími výstupy z uvedených akcí je ke stažení na webové stránce MC MVU: <https://www.ngprague.cz/o-nas/stranka/akce-mc-mvu>

MC MVU vydalo dvoudílnou mezinárodní metodiku ICCROM *První pomoc pro kulturní dědictví během krize*. Autorem je kolektiv autorů pod vedením Aparny Tandon, o český překlad se postarala Kateřina Danielová (ISBN 978-80-7035-831-3 a ISBN 978-80-7035-832-0).

HOSPODAŘENÍ NGP

Ekonomické zhodnocení roku 2023

V roce 2023 vykázala NGP z hlavní činnosti vyrovnaný hospodářský výsledek při nákladech a výnosech ve výši 494 808 717 Kč, z čehož 3 862 292 Kč financovaly účelové granty a dotace. V jiné (hospodářské) činnosti vykázala instituce zisk ve výši 748 375 Kč.

Přestože byl inflační vývoj v letech 2019–2023 velmi výrazný, celkové náklady NGP v tomto období vzrostly pouze o 4 % ve vazbě na limitovaný objem disponibilních finančních zdrojů.

Významně se změnila účelová struktura vynaložených nákladů. Nárůst nákladů na energie o 41,6 % v roce 2023 ve srovnání s rokem 2019 a nárůst nákladů na zajištění služeb bezpečnosti o 20 % ve stejném období, si v důsledku vynutily snížení zdrojů vynakládaných na výstavní činnost. Zdroje, které je možné vynakládat na výstavní projekty, klesají od roku 2019 dokonce i v absolutních částkách bez zohlednění inflace. Bez zvýšení příspěvků ze strany státu bude velmi obtížné tento trend v dalších letech zvrátit.

NGP se v roce 2023 musela vyrovnat i s institutem mzdových limitů, které umožnily nárůst mezd mezi lety 2019 a 2023 o 20 % (od roku 2022 o 4 %), zatímco bazický index spotřebitelských cen mezi roky 2019 a 2023 ukazuje nárůst cenové hladiny v České republice o 39 % (oproti roku 2022 o 14 %). NGP v této souvislosti často není atraktivním zaměstnavatelem pro kvalifikované a odborně zkušené uchazeče, přestože spravuje státní majetek v hodnotě miliard korun. Kromě výstavní, restaurátorské a vědecké činnosti zodpovídá i za správu, provoz a bezpečnost šesti významných historických budov v Praze a jedné nemovitosti v zahraničí.

I přes klesající finanční zdroje na výstavní projekty se podařilo veřejnosti nabídnout atraktivní programy, což je patrné z pozitivního trendu návštěvnosti v roce 2023.

Nejnávštěvovanějšími výstavami zahájenými v roce 2023 byly projekty *Petr Brandl: Příběh bohéma* (75 000 návštěvníků *) a *Josef Mánes: Člověk – umělec – legenda* (35 000 návštěvníků).

* číslo uvádí počet návštěvníků za celou dobu trvání výstavy, tedy až do 11. 2. 2024, a to vč. doprovodných programů.

Druhové členění nákladů roku 2023 bez mimorozpočtových zdrojů financování

Položky nákladů v Kč	Skutečnost 2023
Spotřeba materiálu	8 880 923
Spotřeba energie	66 325 993
Opravy a udržování	35 424 306
Ostatní služby	161 953 371
Osobní náklady	150 187 514
Odpisy	48 973 219
Tvorba a zúčtování rezerv	5 000 000
Náklady z DDHM	5 110 440
Ostatní	9 090 660
Celkem náklady	490 946 426

Výnosy roku 2023 bez mimorozpočtových zdrojů financování

Položky výnosů v Kč	Skutečnost 2023
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	4 115 714
Výnosy z prodeje služeb	49 138 449
Výnosy z pronájmu	18 504 121
Výnosy z prodeje zboží	180 906
Čerpání fondů	7 834 064
Ostatní výnosy z činnosti	11 063 475
Příspěvek zřizovatele	391 570 051
Účelové od zřizovatele (VaV, SMVS)	8 197 412
Ostatní výnosy	342 233
Celkem výnosy	490 946 426

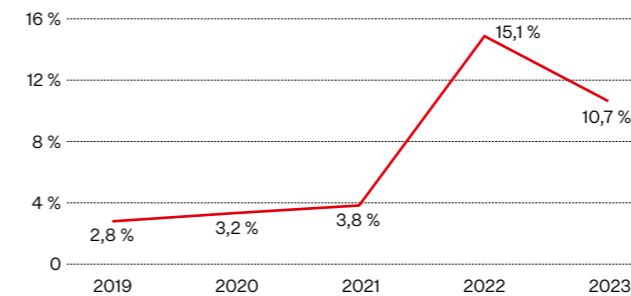
HOSPODAŘENÍ NGP

Provoz, investice a správa majetku

V rámci projektu *Atlas* byla ve Veletržním paláci instalována nová rampa pro dětské kočárky a provedena generální oprava jednoho z kompresorů klimatizační soustavy. Na základě geologického průzkumu byla zahájena první část sanačních prací opěrné zdi Salmovského paláce. Byla opravena kanalizace Šternberského paláce, která byla v havarijním stavu, a realizována revitalizace palácové zahrady. Se Senátem Parlamentu ČR byla zahájena jednání ohledně nastavení nových provozních podmínek Valdštejnské jízdárny. V paláci Kinských byla dokončena příprava na instalaci záložního generátoru pro zvýšení bezpečnosti IT sítě a příprava výstavních prostor pro výstavu *Na led! Hokej a bruslení v obrazech*. Zadáním projektové dokumentace k výměně topení, oken a podlahy byla zahájena příprava první etapy rekonstrukce výstavních prostor. V rámci digitalizace NGP byly zahájeny práce na síťovém zakruhování kláštera sv. Anežky České do galerijního IT systému. Dokončena byla rekonstrukce tří objektů kláštera v severní části.

Pokračovalo projednávání dokumentace ke stavebnímu povolení a prováděcí dokumentace k depozitáři v Praze-Jinonicích. Byly shrnuty vnitřní požadavky jednotlivých útvarů NGP a probíhá příprava zadání architektonické soutěže na přestavbu Veletržního paláce. Italským úřadům byla po projednání se Slovenskou národní galerií předána projektová dokumentace pro stavební povolení rekonstrukce výstavního pavilonu v Benátkách.

Vývoj průměrné míry inflace

Mzdové náklady a struktura zaměstnanců a zaměstnankyň

V roce 2023 činily mzdové prostředky celkem 110 060 671 Kč, z toho na platy zaměstnanců vynaložila instituce 106 071 795 Kč, na ostatní osobní náklady 3 417 900 Kč a na náhrady platu za pracovní neschopnost 570 976 Kč.

Z příspěvku MK ČR na provozní náklady a z nároků z nespotřebovaných výdajů bylo vydáno na platy 102 453 016 Kč a na ostatní osobní náklady 1 644 400 Kč.

Z rozpočtu MK ČR bylo na činnost a projekty v oblasti výzkumu a vývoje určeno 1 490 678 Kč na platy a 615 000 Kč na ostatní osobní náklady.

Z mimorozpočtových zdrojů (Grantová agentura ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR) galerie na činnost a projekty v oblasti výzkumu a vývoje vynaložila 1 118 310 Kč na platy a 1 058 500 Kč na ostatní osobní náklady.

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců činil celkem 208,90, z toho v oblasti výzkumu a vývoje 5,85.

Genderový audit

V roce 2023 proběhlo v NGP šetření rozmanitosti, rovných podmínek a příležitostí, které se metodicky řídí vládním dokumentem *Standard genderového auditu*. Genderový audit hodnotil genderově senzitivní personální politiku (např. férové náborové řízení, kariérový růst, hodnocení a odměňování) a ukotvení principu rovných příležitostí a nediskriminace v interních dokumentech, procesech a organizační kultuře. Hlavními cílovými skupinami byly ženy, rodiče a osoby 50+. Šetření využilo kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod a na jeho základě vznikl *Plán genderové rovnosti 2024–2025 (GEP)*, který ukotvuje principy genderové rovnosti a gender mainstreamingu NGP.

Plán genderové rovnosti se v první fázi zaměřuje na tyto tři oblasti:

- Proces hodnocení s cílem dosažení vyšší efektivity a souladu mezi hodnocením a odměnou.
- Sladování rodinného a profesního života s důrazem na formalizaci nastavení práce z domova a na využití zkrácených/flexibilních úvazků.
- Vytvoření vstřícné a respektující organizační kultury a interní komunikace, a to včetně opatření proti vzniku všech forem genderově podmíněného násilí.

HOSPODAŘENÍ NGP

Zaměstnanci a zaměstnankyně podle pohlaví a věku – stav k 31. 12. 2023

věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	0	0	0	0
21 – 30 let	7	29	36	14,1
31 – 40 let	20	63	83	32,5
41 – 50 let	20	45	65	25,5
51 – 60 let	10	28	38	14,9
61 let a více	13	20	33	12,9
celkem	70	185	255	100
%	27	73		

Zaměstnanci a zaměstnankyně podle vzdělání – stav k 31. 12. 2023

dosažené vzdělání	muži	ženy	celkem	%
základní	0	0	0	0,0
vyučen	0	0	0	0,0
střední odborné	8	3	11	4,3
úplné střední	2	6	8	3,1
úplné střední odborné	14	24	38	14,9
vyšší odborné	3	0	3	1,2
vysokoškolské	43	152	195	76,5
celkem	70	185	255	100

Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních poměrů v roce 2023

	celkem
nástupy	60
odchody	48

Trvání pracovního poměru zaměstnanců a zaměstnankyň – stav k 31. 12. 2023

doba trvání	počet	%
do 5 let	137	53,7
do 10 let	59	23,1
do 15 let	11	4,3
do 20 let	16	6,3
nad 20 let	32	12,5
celkem	255	100

PODPORA INSTITUCE, PODĚKOVÁNÍ PODPOROVATELŮM A PARTNERŮM

Klub přátel NGP

Během roku 2023 došlo k dalšímu nárůstu počtu členů Klubu přátel NGP, meziročně o více než tisíc (v prosinci 2022 měl Klub přátel NGP 3 616, v prosinci 2023 4 714 členů). Jedná se o historicky nejvyšší počet od založení klubu v roce 2016. Pro členy klubu bylo připraveno 49 speciálních programů, od komentovaných prohlídek a přednášek po uměleckou performanci. Programů se zúčastnilo 1210 osob. Dva podporovatelé Klubu přátel NGP darovali galerii částky nad rámec jejich členství.

Partneři, sponzoři, dary a další podpora NGP

Podpora NGP

Podpora soukromých a firemních dárců má pro NGP čím dál větší význam. Jen díky podpoře partnerů můžeme realizovat veškeré aktivity, především mimořádné výstavní nebo edukativní projekty, které umělecká díla představují široké veřejnosti. NGP intenzivně pracuje na akvizici nových partnerů i individuálních dárců. Současně rozšiřuje spolupráci se stávajícími partnery s cílem udržení dlouhodobé kvality a vzájemné prospěšnosti.

Pro podporovatele z řad soukromých dárců byla připravena nabídka atraktivních benefitů od privátních prohlídek výstav, setkání s umělci a kurátory až po pozvánky na vernisáže a jiné společenské akce. Korporátní podporovatelé mohou vybírat z různorodé škály možností pro vytvoření dlouhodobého a funkčního partnerství; mohou se stát partnerem instituce anebo podpořit konkrétní výstavu, projekt či vybranou vzdělávací aktivitu. NGP se opírá o prestižní jméno instituce, sleduje trendy a neustále hledá nové cesty, jak s dárci a partnery komunikovat.

Partneři a podporovatelé

Generálním partnerem byla i tento rok Komerční banka, a. s. Pro její klienty a zaměstnance byly připraveny slevy na vstupném, série privátních komentovaných prohlídek a další speciální programy, například *Den otevřených dveří* s řadou lektorských aktivit nebo spolupráce na dětské vernisáži výstavy *Josef Mánes: Člověk – umělec – legenda*. Jsme hrdí, že příští rok s Komerční bankou, a. s., oslavíme 10 let spolupráce.

Výstavní a edukační činnost NGP finančně podpořili Hodinářství Bechyně, s. r. o., a LEGO Trading, s. r. o. Druhý jmenovaný umožnil konání workshopů a spolu se společností GROHE ČR, s. r. o., dodal materiál do nově otevřené kreativní zóny ATLAS (Ateliér tvorby a laboratoř pro asociativní snění). Společnosti Pražská energetika, a. s., děkuje NGP za podporu výstavy *Petr Brandl: Příběh bohéma*.

Poděkování partnerům

Mgr. David Horáček

MUDr. Lucie Mrázová

Ing. Marcel Soural

Hotel Moráň, spol. s r. o.

Nadace Pravoslava Sováka

NUTRIN, s. r. o.

Umbrella Mobility, SE

Děkujeme mediálním partnerům NGP: generálnímu mediálnímu partnerovi – České televizi a partnerům: Rádiu 1, Deníku N, Artalk a také dalším médiím za spolupráci.

Děkujeme také partnerům vernisáží: BOHEMIA SEKT, s. r. o., a Mattoni 1873, a. s.

Přidejte se k našim partnerům. Napište na partneri@ngprague.cz a rádi vám sdělíme všechny možnosti spolupráce. Velmi si vážíme veškeré podpory NGP.

VĚDECKÁ RADA NÁRODNÍ GALERIE PRAHA, 2023

Dr. Marion Ackermann
Prof. Milena Bartlová
Dr. Caroline Campbell
Dr. Mateusz Chmurski
Dr. Fabrice Hergott
Dr. Marcin Poprawski
Prof. Marcelle Rabinowicz
Jaroslav Suchan
Dr. Maria Topolčanská
Prof. Chia-Ling Yang

Národní galerie Praha
Staroměstské náměstí 12
110 15 Praha 1

Kontakt

info@ngprague.cz
+420 224 301122
www.ngprague.cz

Sledujte nás

📍 Národní galerie Praha
📍 Národní galerie Praha dětem
📍 ngprague #ngprague

© Národní galerie v Praze, 2023

